

ΜΙΚΗΣ ΜΑΝΤΑΚΑΣ

ΕΝΑΣ ΜΑΧΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΛΟΓΧΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΜΙΚΗΣ ΜΑΝΤΑΚΑΣ
**ΕΝΑΣ ΜΑΧΗΤΗΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**

ΑΘΗΝΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008

ΜΙΚΗΣ ΜΑΝΤΑΚΑΣ
ΕΝΑΣ ΜΑΧΗΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
πρωτότυπος τίτλος: **MIKIS MANTAKAS,**
COMBATTANT EUROPEEN

μετάφραση: Γιάννης Νικολόπουλος
επιμέλεια: Δημήτρης Ζαφειρόπουλος

ΑΘΗΝΑ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008
ISBN: 978-960-6804-01-4

ΛΟΓΧΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ζαλοκώστα 5, 2ος όροφος ΑΘΗΝΑ
τηλέφωνο: 2103611590 fax: 2103641149
www.logxi.com info@logxi.com

Πρόλογος Ελληνικής Έκδοσης Ο ΜΙΚΗΣ ΞΕΧΩΡΙΣΕ

Υπάρχουν και πάντα θα υπάρχουν άνθρωποι που ξεχωρίζουν. Που απαρνούνται την άνεση μιας συμβιβασμένης ζωής και εκθέτουν εαυτούς σε κίνδυνο, όχι για την περιπέτεια και την αδρεναλίνη, αλλά για να υπηρετήσουν αξίες και ιδανικά. Όταν μάλιστα αυτό γίνεται σε εποχές, όπου η πολιτική (και δη η ριζοσπαστική) δράση ενέχει τεράστιους κινδύνους, όπως ήταν η Ιταλία της δεκαετίας του '80, εποχή που η Αριστερά εγκληματούσε και σκότωνε απροκάλυπτα, χωρίς να διστάζει μπροστά ακόμα και σε εκλεγμένους πρωθυπουργούς (βλέπε Άλντο Μόρο), τότε η συμμετοχή και μόνο αναδεικνύει προσωπικότητες ηρωικές, που αναγνωρίζουν την ύψιστη τιμή του να γράφουν Ιστορία, και την επιδιώκουν.

Ο Μίκης Μάντακας ανήκε σε αυτή την κατηγορία. Αν και φοιτούσε στο εξωτερικό, αν και κανείς δεν τον υποχρέωσε να στρατευθεί πολιτικά, να σταθεί αλληλέγγυος και συμμαχητής στο πλευρό των Ιταλών εθνικιστών, αυτός πρόταξε τα στήθη του και αγωνίστηκε στο πλευρό όσων έσπασαν οδοφράγματα για να σταματήσουν την επέλαση των εκφυλισμένων δυνάμεων του διεθνισμού και της ισοπέδωσης. Στάθηκε εκεί, στο πλευρό των Ιταλών συναγωνιστών του και πρόσφερε θυσία την ίδια τη ζωή του, κερδίζοντας μια θέση στο πάνθεον των εθνικιστών ηρώων στη γειτονική μας χώρα.

Σήμερα, τρεις δεκαετίες και πλέον μετά, κάποιοι από τους τότε συναγωνιστές του κρατούν τα πηδάλια υπουργείων της κυβέρνησης της χώρας, της Βουλής της και της πρωτεύουσάς της. Κάποιοι άλλοι συνεχίζουν την αγωνιστική δράση μέσα από μαχητικά κινήματα ή την πνευματική δημιουργία. Είναι άνθρωποι που έδωσαν και αυτοί αγώνες, στα χαρακώματα, στους δρόμους, στα σχολεία και στα πανεπιστήμια και θυμούνται τον Μίκη με αγάπη. Ελάχιστοι πια αντίπαλοι, λουφάζουν ένοχα στα έδρανα της αντιπολίτευσης, ενώ κάποιοι "σύντροφοι" τους ζουν εξόριστοι στο εξωτερικό ή πίσω από μπάρες ή σε καθεστώς παρακολούθησης και περιορισμένης ελευθερίας. Η δικαίωση για τους εθνικιστές έρχεται πάντα, άσχετα αν κάποιοι δεν ζουν ανάμεσά μας για να τη βιώσουν. Όλα όμως δείχνουν ότι η θυσία του Μίκη δεν πήγε χαμένη. Αυτό εξάλλου το καταμαρτυρεί και η μεγάλη προσέλευση Ιταλών συναγωνιστών στο επίσημο μνημόσυνό του, στη Ρώμη.

Ο βιολογικός θάνατος δεν πρέπει να τρομάζει τους αγωνιστές. Αυτός που πρέπει να τους τρομάζει, είναι ο ηθικός θάνατος. Η κάθοδος στην κονίστρα είναι επιβεβλημένος για να

αποφευχθεί ο ηθικός θάνατος. Ουδείς αξίζει τον τίτλο του εθνικιστή, αν δεν είναι διατεθειμένος να θυσιάσει τη ζωή του για την πατρίδα του και τις αρχές του. Ο Μίκης ήταν και κέρδιζε επάξια τον τίτλο.

Αγαπητοί αναγνώστες,

στο βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας, θα οσμιστείτε μέσω της καταγραφής των συνθηκών της δολοφονίας του Μίκη, τη μάλλον ανεξέλεγκτη κατάσταση που επικρατούσε στην Ιταλία, στα μέσα περίπου της δεκαετίας του '70. Την εποχή εκείνη, στους δρόμους των μεγάλων πόλεων της γειτονικής μας χώρας, γράφθηκαν πολλές σελίδες μικρών εποποιών, αγνώστων στη συντριπτική πλειοψηφία τους στο ευρύ κοινό. Νέα παιδιά, παρασυρμένα από τον εγγενή αυθορμητισμό της ηλικίας, συγκρούονταν σε καθημερινή βάση, κερδίζοντας και κάνοντας μικρές μάχες, υπηρετώντας πιστά ιδέες και αρχές. Η διαφορά των εθνικιστών με τους κομμουνιστές και αριστεριστές, ήταν ότι οι δεύτεροι, υπηρετώντας πιστά τις λενινιστικές αρχές τους, δεν δίσταζαν να σκοτώσουν εν ψυχρώ, όπως στην περίπτωση του Μίκη, ή ακόμα και να κάψουν μικρά παιδιά ζωντανά μέσα στα ίδια τους τα σπίτια, όπως φάνηκε στην περίπτωση Ματέι το 1973.

Θεωρούμε ότι η θυσία του Μίκη δεν πήγε χαμένη. Το αντίθετο: πείσωσε τους Ιταλούς συναγωνιστές και αποσάλωσε τις ψυχές τους, οδηγώντας στα σημερινά εκλογικά και όχι μόνο αποτελέσματα, που δικαιώνουν αναμφίβολα τους αγώνες τους.

Μίκης Μάντακας- PRESENTE!

"Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ, ΟΧΙ ΤΟΥ ΣΙΕΛΟΥ!"

Η αφήγηση που ακολουθεί αποτελεί σύνθεση διαφόρων πηγών, με βασικότερες εξ αυτών δύο κείμενα με πολλές ομοιότητες:

Ένα κείμενο που εκδόθηκε από τους αγωνιστές της Giovane Europa¹ της Ρώμης.

Ένα άλλο που συντάχθηκε από τα μέλη της Azione Giovane της Τεργέστης (η Azione Giovane είναι το κίνημα που γεννήθηκε από τη συγχώνευση του Fronte della Gioventù² και του Fronte Universitario di Azione Nazionale³, τις δύο νεο-φασιστικές οργανώσεις του Movimento Sociale Italiano - Democrazia Nazionale⁴, όταν αυτό μετονομάστηκε σε Alleanza Nazionale. (Το τελευταίο αυτό κείμενο είναι διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.carpe-diem.it/caduti).

Αυτή η αναμνηστική έκδοση είναι μία ευρωπαϊκή συμπαράγηση: το αυθεντικό κείμενο, που πραγματεύεται τη δολοφονία ενός φοιτητή στη Ρώμη, μεταφέρθηκε από την Ιταλία από ένα Φλαμανδό, ο οποίος το εμπιστεύθηκε σε ένα Βαλόνη, ο οποίος με τη σειρά του το εμπιστεύθηκε σε ένα Γάλλο και αργότερα μεταφράστηκε στα φλαμανδικά από τους συναγωνιστές του

VJM 5. Διαδόθηκε στη Γαλλία, στο Βέλγιο, στην Ελβετία, στο γαλλόφωνο Κεμπέκ του Καναδά, στη Φλάνδρα και στην Ολλανδία. Αναμένονται νέες μεταφράσεις και σε άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες.

Υπήρξαν χρόνια σκοτεινά, κατά τη διάρκεια των οποίων η ιταλική πολιτική εξουσία θρεφόταν από τα όνειρα των νέων γενεών. Τις χειραγώγησε όμως, εγκλωβίζοντάς τις σε ένα πεντάλογο πόλεμο "αντιπάλων συμμοριών" και εικονικών οδοφραγμάτων. Παράλληλα, υπέθαλψε το μίσος και δημιουργήσε ένα κλίμα υποβόσκουσας έντασης και γενικευμένης βίας, που χρησίμευσε ως άλλοθι στη δική της επιβίωση. Ενώ οι πιο αυθεντικά επαναστατικές & εναλλακτικές πολιτικές αλληλοακυρώνονταν, η εξουσία διατηρήθηκε χάρη στον εικονικό ρόλο του εγγυητή της τάξης. Αυτά τα χρόνια φαίνονται όμως πλέον μακρινά. Οι παλιές ετικέτες δεν υπάρχουν πια, οι κυβερνήτες έχουν άλλες αντιλήψεις, η πολιτική έχασε την κεντρική της θέση. Αλλά αυτό που δεν άλλαξε, είναι οι ευθύνες του πολιτικού και οικονομικού συστήματος που για να επιβιώσει, επεδίωξε το θάνατο αθώων παιδιών και που, ακόμα και σήμερα, για να συνεχίσει να βασιλεύει, συνθλίβει το ένστικτο Ελευθερίας του λαού μας. Γι' αυτούς τους λόγους, όποιος έχει ένα ακόμα έστω ιδανικό στο οποίο να πιστεύει και για το οποίο να ζει, οφείλει να μνημονεύει εκείνον που έπεσε θύμα στο βωμό της στρατηγικής των "αντιπυθόμενων άκρων". Αυτή η υπενθύμιση αποτελεί πολιτική πράξη: είναι μία ισχυρή κατηγορία ενάντια στο σύστημα, καθώς και μια δέσμευση εκ μέρους μας ότι θα συνεχίσουμε να το πολεμάμε.

Χθες, σήμερα, αύριο, στη Βαλονία, στη Γαλλία και στο Κεμπέκ, στην Ελβετία και στις Βρυξέλες, όπου κι αν βρισκόμαστε, εμείς θυμόμαστε...

Συναγωνιστής Μάντακας παρών!

Επεισόδια με την Αστυνομία κατά την διάρκεια απαγόρευσης συγκεντρώσεων του MSI στο Μιλάνο, το 1972.

Ο ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟ ΚΑΜΙΝΙ ΤΟΥ ΠΡΙΜΑΒΑΛΕ

Δευτέρα 23 Φεβρουαρίου 1975

Στην αίθουσα ακροάσεων του Κακουργιοδικείου του Ποινικού Δικαστηρίου της Ρώμης αρχίζει η δίκη τριών μελών της οργάνωσης Potere Operaio (Εργατική Εξουσία), μίας εκ των πλέον βίαιων ομάδων της άκρας Αριστεράς. Κατηγορούνται ότι τη νύχτα μεταξύ της 15ης και της 16ης Απριλίου 1973, πυρπόλησαν την κατοικία του Μάριο Ματέι, γραμματέα της Τοπικής Οργάνωσης του MSI-DN του Πριμαβάλε (συνοικία της Ρώμης), προκαλώντας το θάνατο των παιδιών του Βιρτζίλιο, 22 ετών και Στέφανο, οκτώ ετών. Οι τρεις υπόδικοι είναι μέλη της Brigade Tanas, μίας συνιστώσας της Potere Operaio, που ευθύνεται για πολλές επιθέσεις εναντίον εθνικιστών.

Ο μόνος που κάθεται εκείνη την ημέρα στο εδώλιο των κατηγορουμένων είναι ο Ακίλε Λόλο, που συνελήφθη μερικές ημέρες μετά το έγκλημα και στην κατοικία του οποίου βρέθηκε ένας κατάλογος με διευθύνσεις αλλά και αναλυτικές πληροφορίες

«Είστε, Βιρτζίλιο, πέστε η πιο χαρακτηριστική φωτογραφία για την βία στην Ιταλία, την δεκαετία του '70. Ο μεγαλύτερος γιος του γραμματέα της Τοπικής του MSI, Βιρτζίλιο Ματέι, φαίνεται στο μπαλκόνι του σπιτιού με ολόκα εγκαύματα, μετά από εμπρηστική επίθεση. Το έγκλημα του; Ήταν γιος ενός φασίστα!

για μέλη "προς τιμωρία" του MSI στη Ρώμη. Οι δύο άλλοι, ο Μανίλιο Γκρίλο και ο Μαρίνο Κλάβο, κατόρθωσαν να διαφύγουν της σύλληψης.

Από την ώρα του στυγερού εγκλήματος στο Πριμαβάλε έως την ημέρα της δίκης, η άκρα Αριστερά, συνεπικουρούμενη από τα κόμματα της αστικής Αριστεράς και από τους καθεστωτικές δημοσιογράφους-φερέφωνα, προσπαθεί να παρουσιάσει τη σύλληψη του Ακίλε Λόλο ως μια μηχανορραφία της αστυνομίας. Φωνασκεί υπέρ της αθωότητας των κατηγορουμένων και προσπαθεί να προωθήσει την άποψη ενός ξεκαθα-

ρίσματος λογαριασμών στην Τοπική Οργάνωση του MSI - DN του Πριμαβάλε, ή να πείσει ότι η πυρκαγιά εκδηλώθηκε στο εσωτερικό του διαμερίσματος. Προς ενίσχυση της προσπάθειας αποπροσανατολισμού, κυκλοφορεί ένα βιβλίο με τίτλο "Πριμαβάλε: μια πυρκαγιά με όλες τις πόρτες κλειστές". Παράλληλα, η άκρα Αριστερά διαδηλώνει στους δρόμους, συνθηματολογώντας υπέρ της απελευθέρωσης του Λόλο.

Την ημέρα της δίκης, η αστυνομία αναπτύσσει δυνάμεις στην Πλατεία Κλόντιο και στα κομβικά σημεία των συνοικιών Πράτι, Τριονφέλε και Ντελέ Βιτόριε. Οι θέσεις στο δικαστήριο που προορίζονται για το κοινό, γεμίζουν γρήγορα από κόσμο, περίπου εκατό άτομα, εκ των οποίων τριάντα αριστεριστές. Στον εξωτερικό χώρο, από τις πρώτες πρωινές ώρες, ομάδες αριστεριστών, επιτηρούμενες με μεγάλη δυσκολία από την αστυνομία, προσπαθούν να έρθουν σε επαφή με τους συναγωνιστές μας που βρίσκονται μπροστά στο δικαστήριο. Περίπολα της αστυνομίας επιτίθενται και διασκορπίζουν τους αριστερούς διαδηλωτές, οι οποίοι προσπαθούν να απομονώσουν τους τροχονόμους, ώστε να τους επιτεθούν. Οι συγκρούσεις κλιμακώνονται στο χώρο γύρω από την Πλατεία Κλόντιο, μέχρι τη στιγμή που οι στασιαστές, πεπεισμένοι ότι δεν μπορούν να προσεγγίσουν στο δικαστήριο, απωχωρούν. Ο απολογισμός της ημέρας ανέρχεται σε τέσσερις τραυματίες, τρεις αστυνομικούς και έναν συναγωνιστή.

Τρίτη 25 Φεβρουαρίου

Στις 08:30 π.μ., σημειώνεται το πρώτο επεισόδιο: 50 αριστεροί ακτιβιστές μπλοκάρουν την κεντρική είσοδο του Ποινικού Δικαστηρίου για να εμποδίσουν την είσοδο στους εθνικιστές. Αρκετοί συναγωνιστές πλησιάζουν τη μοναδική είσοδο από

όπου επιτρέπεται η πρόσβαση και ανάμεσα στις δύο ομάδες ξεσπούν συγκρούσεις που κορυφώνονται με νέα έφοδο των δυνάμεων της τάξης. Στους δρόμους γύρω από το δικαστήριο, οι συγκρούσεις με την αστυνομία συνεχίζονται.

Τετάρτη 26 Φεβρουαρίου

Οι οργανώσεις της άκρας Αριστεράς κινητοποιούν τα μέλη τους και τα καλούν να συγκεντρωθούν στο Πρεντεστίνο, για να εμποδίσουν μία εκδήλωση του Fronte della Gioventu. Οι διαδηλωτές, επαναλαμβάνοντας το μαοϊκό παράγγελμα "Να σκοτώσεις έναν για να συμμορφώσεις εκατό", ρίχνουν το σύνθημα: "Ο Ακίλε Λόλο μας το διδάξε: να σκοτώνεις ένα φασίστα δεν είναι έγκλημα!".

Πέμπτη 27 Φεβρουαρίου

Το απόγευμα, η εκδήλωση του Fronte della Gioventu εξελίσσεται ομαλά και ειρηνικά, ενώ οι αριστεριστές από την πλευρά τους οργανώνουν αντισυγκέντρωση, μπλοκάροντας το δρόμο μπροστά από τον κινηματογράφο "L' Aquila", στο χώρο της εκδήλωσης.

**"ΝΑ ΣΚΟΤΩΝΕΙΣ ΕΝΑ ΦΑΣΙΣΤΑ
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑ!"**

Παρασκευή 28 Φεβρουαρίου

Στις 06:30 π.μ., τρεις εθνικιστές κατευθύνονται με τα πόδια

προς το δικαστήριο. Ο ένας από αυτούς είναι στέλεχος του Fronte della Gioventu και έχει δεχθεί πολλές φορές επίθεση από τους "κόκκινους". Αυτή τη φορά, δέχεται τη φραστική αρχικά επίθεση τεσσάρων αριστεριστών που καιροφυλακτούσαν σε παραπλευρό δρόμο. Ακολουθεί συμπλοκή. Οι επιτιθέμενοι δεν τα βγάζουν πέρα και οπισθοχωρούν, ενώ ο ένας από αυτούς ουρλιάζει "οι φασίστες, οι φασίστες!". Ενώ οι τέσσερις αριστεριστές απεύδουν να εξαφανιστούν, ένας από αυτούς γιρίζει και ρίχνει τρεις ή τέσσερις πυροβολισμούς στην κατεύθυνση ενός νεαρού στελέχους του Fronte della Gioventu, ευτυχώς χωρίς να τον πετύχει. Γύρω στις 06:45 π.μ., 30 νεαροί εθνικιστές προσεγγίζουν το Ποινικό Δικαστήριο. Σταματούν μπροστά στην κεντρική είσοδο όπου δέκα αστυφύλακες έχουν αναλάβει υπηρεσία. Η επίθεση που δέχονται από περίπου 100 αριστεριστές είναι ξαφνική και από τρεις διαφορετικές κατευθύνσεις. Μία βροχή από πέτρες, βίδες και ξύλα πέφτει πάνω στους συναγωνιστές μας που αρχίζουν να οπισθοχωρούν προς την πόρτα του δικαστηρίου. Αλλά αυτή δεν ανοίγει. Ένας αγωνιστής του Fronte della Gioventu, ο Βιτσέντζο Λατζάρε, σπάζει το χέρι του, καθώς δέχεται χτύπημα με τούβλο. Πέφτουν πολλοί πυροβολισμοί, με αποτέλεσμα τον τραυματισμό ενός εθνικιστή στο πόδι. Περικυκλωμένοι από τους εχθρούς τους, οι εθνικιστές, οι οποίοι δέχονται βροχή χτυπημάτων, κατορθώνουν επιτέλους να εισέλθουν στο δικαστήριο.

Αρκετοί συναγωνιστές όμως είναι τραυματισμένοι και χρειάζονται ιατρικής βοήθειας. Στις 09:30 π.μ. ο Ακίλε Λόλο εισέρχεται στην αίθουσα ακροάσεων πλαισιωμένος από τέσσερις κυραμπινιέρους. Δεκάδες αριστεριστές συγκεντρωμένοι στο χώρο που προορίζεται για το κοινό, τον χαιρετούν με ορθωμένες τις γροθιές τους. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου, Σαλέμι, ενημερώνει ότι σε περίπτωση διασάλευσης της τάξης, θα εκκρενώσει

Επικύρησε
στελέχη του MSI
από αριστεριστές.
Στην αψίδα
δίνονται εκτός
από τις
φωτογραφίες
τους, τα ονόματα
και οι διευθύνσεις
τους, προς
χρήση κάθε
«δημοκράτη».

από το χώρο. Η ένταση όμως παραδοκεί στην αίθουσα και εκτός ολίγου πνάνονται στα χέρια ένας εθνικιστής και ένας αριστεριστής. Οι πρωταγωνιστές του επεισοδίου συλλαμβάνονται και οι δύο από τον ταγματάρχη της αστυνομίας, Βαρέσκο.

Εν τη διάρκεια της ανάκρισής του, ο αριστεριστής δηλώνει ότι λέγεται Αλβάρτο Λογιάκονο και ότι βρίσκεται στο δικαστήριο, καθώς περιλαμβάνεται στους μάρτυρες της υπόθεσης. Απελευθερώνεται γύρω στις 11:00 π.μ., μετά από παρέμβαση γερουσιαστή του Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος και απελευθερώνεται, συνοδευόμενος από ομάδα ομοϊδεατών του.

Τορίνο 1η Οκτωβρίου 1977. Μία πορεία αριστεριστών επιτίθεται στο μπαρ «Angelo Azzurro» θεωρούμενο ως φασιστικό στέκι. Από την επίθεση ο 22χρονο Roberto Crescenzo, θα βρεθεί με εγκαύματα στο 90% του σώματος του. Δύο ημέρες αργότερα θα πεθάνει σε φρικτούς πόνους.

Μισή ώρα αργότερα ξεσπούν συγκρούσεις στα περίχωρα της Πλατείας Κλόντιο. Οι συνοικίες Τριονφάλε, Ντέλε Βιτόριε και ειδικότερα η ζώνη γύρω από την Πλατεία Κλόντιο και την Πλατεία Ρισορτζιμέντο, θα ζήσουν δύο εφιαλτικές ώρες. Το λυσασαλό ξέσπασμα της άκρας Αριστεράς, με επικεφαλής ακτιβιστές της ομάδας της οδού ΝτέΒόλκι⁶, θα αποκορυφωθεί με την έφοδο στην Τοπική Οργάνωση του MSI - DN της οδού

Οταβιάνο⁷ και τη δολοφονία του Έλληνα φοιτητή Μίκα Μάντακα, 21 ετών, μέλους του FUAN. Στις 11:30 π.μ., στην Πλατεία Κλόντιο, ασχηματίζεται πορεία αριστεριστών που διαδηλώνει για είκοσι λεπτά, για να διασκορπιστεί μάλλον απρόσμενα. Η πιο συμπαγής ομάδα των αριστεριστών, αποτελούμενη από 500 άτομα χωρισμένα σε ομάδες κρούσης, εμπλέκεται σε συγκρούσεις με την αστυνομία, με σκοπό να καλύψει την απομάκρυνση μιας άλλης ομάδας που αποτελείται από περίπου 80 στελέχη της Avanguardia Comunista (Κομμουνιστική Εμπροσθοφυλακή) και ακτιβιστές που δραστηριοποιούνται στην οδό Ντεϊ Βόλκι, που εγκαταλείπει σταδιακά το χώρο των συγκρούσεων, χωρίς να επισημανθεί. Ο όχλος των αριστεριστών προσπαθεί αρχικά να εισβάλλει στην έδρα της RAI⁸ στην οδό Τελουάδα, αλλά εμποδίζεται αποτελεσματικά από τις δυνάμεις της τάξης. Ξεσπούν πυρκαγιές και η αστυνομία επιτίθεται ξανά στους αριστεριστές και τους απωθεί.

Στο μεταξύ, η ομάδα που αποκαλλήθηκε από την πορεία στις 12:45 μ.μ. εντοπίζει και περικυκλώνει ένα αυτοκίνητο του Τμήματος Ασφαλείας της αστυνομίας στην οδό Τομάσο Καρνανέλα. Το καμουφλαρισμένο Fiat 128 δέχεται επίθεση αριστεριστών, οπλισμένων με ρόπαλα και σιδερένιους λοιστούς, ενώ μια μολότοφ σπάζει το πίσω τζάμι και το αυτοκίνητο πυρπολώνεται. Ένας αστυνομικός ο οποίος σπεύδει σε βοήθεια των συναδέλφων του οι οποίοι κινδυνεύουν, δέχεται απειλές με πιστόλια.

Η ομάδα των αριστεριστών κατευθύνεται προς την οδό Οταβιάνο, μέσα από τα σοκάκια που ξεκινούν από την οδό Λέονε Ε'. Προφανώς, οι αριστεριστές έχουν πληροφορηθεί ότι οι νέοι του MSI, μετά τα σοβαρά επεισόδια του πρωινού και με σκοπό να αποφύγουν συγκρούσεις, συγκεντρώθηκαν στα γραφεία του κόμματος στη συνοικία Πράτι. Στις 13:15

Πρωτοσέλιδα ιταλικών εφημερίδων της εποχής που αναφέρονται στην του Μίκη Μάντακα.

μ.μ., αρχίζει η επίθεση που θα καταλήξει στη δολοφονία του Μίκη Μάντακα.

Οι κομμουνιστές πλησιάζουν ένας-ένας, σε δύο ξεχωριστές ομάδες, περπατώντας κατά μήκος της οδού Οταβιάνο. Είναι περισσότεροι από 100 ενώ στην είσοδο του MSI βρίσκονται περίπου 25 εθνικιστές. Μπροστά στην είσοδο, δεν υπάρχει κανένας να να αντληφθεί τον ελιγμό προσέγγισης. Η ομάδα των αριστεριστών εκτοξεύει τις πρώτες βόμβες μολότοφ που θα εκραγούν πάνω στην πόρτα της εισόδου του ακινήτου όπου βρίσκεται η Τοπική Οργάνωση του MSI - DN. Οι νεαροί "μισο-σιν"⁹ βγαίνουν αμέσως αλλά δεν κατορθώνουν να φτάσουν στην πόρτα που οδηγεί στην οδό Οταβιάνο. Οι φλόγες και ο καπνός στο διάδρομο, δημιουργούν αποπνικτική ατμόσφαιρα.

Εκείνη είναι η στιγμή που ένας από τους αριστεριστές ανοίγει πυρ προς την είσοδο του κτιρίου. Οι εθνικιστές, μέσα στον πανικό, δεν το ανταλλάβουν. Ένας από αυτούς καταφέρει να διασχίσει το πύρινο τοίχος και να κλείσει την πόρτα, προτού οι κομμουνιστές εισχωρήσουν στο κτίριο. Οι εθνικιστές κατευθύνονται τότε προς την άλλη έξοδο, στην οποία φτάνει κανείς διασχίζοντας μία εσωτερική αυλή που οδηγεί στην Πλατεία Ρισορτζιμέντο. Καταφέρνουν να βγουν και κατευθύνονται προς τη διασταύρωση της Πλατείας με την οδό Οταβιάνο. Δεν είναι περισσότεροι από δέκα. Ανάμεσά τους βρίσκεται και ο Μίκης. Οι κομμουνιστές αντιλαμβάνονται τον ελιγμό και προσποιούνται ότι αναδιπλώνονται στην οδό Οταβιάνο, ενώ ορισμένοι από αυτούς σπίνουν ενέδρα στην απέναντι πλευρά του δρόμου. Μόλις οι συναγωνιστές μας φτάνουν στη γωνία, οι επιτιθέμενοι ανοίγουν πυρ.

Στην πρώτη γραμμή, στη μέση του οδοστρώματος, βρίσκεται ο Αλβάρο Λογάκονο, οπλισμένος με περίστροφο μεγάλου διαμετρήματος. Κάτω από τα διασταυρωμένα πυρά του,

λάχιστον πέντε πυροβόλων όπλων, τα μέλη της Τοπικής Οργάνωσης ψάχνουν καταφύγιο πίσω από τα παρκαρισμένα αυτοκίνητα. Ξαφνικά, μία σφαίρα πετυχαίνει το Μίκη Μάντακα στο κεφάλι. Ο Μίκης καταρρέει μέσα σε μία θάλασσα αίματος, ενώ από την πληγή ρέει εγκεφαλικό υγρό. Οι κομμουνιστές αναδιπλώνονται, αφού εκτοξεύουν πρωτύτερα πολλές μολότοφ. Οι συναγωνιστές του Μάντακα τον σηκώνουν και τον μεταφέρουν στο εσωτερικό του κτιρίου από την είσοδο που βρίσκεται επί της Πλατείας Ρισορριζιμέντο, από την οποία είχαν βγει κάποια λεπτά πρωτύτερα.

Οι κομμουνιστές επιτίθενται εκ νέου. Ορμούν στην πόρτα της εισόδου που οι νεαροί εθνικιστές προσπαθούν να κλείσουν. Οι επιτιθέμενοι επιμένουν, ρίχνουν και άλλες μολότοφ, προκαλώντας εγκαύματα στο σώμα του Μίκη. Ακολουθεί μία βίαιη συμπλοκή, στη διάρκεια της οποίας οι Εθνικιστές παίρνουν το πάνω χέρι και καταφέρνουν να κλείσουν την πόρτα. Έξω, οι αριστεριστές προσπαθούν να παραβιάσουν την πόρτα, που αρχίζει να υποχωρεί κάτω από τα χτυπήματα σιδερένιων λοστών.

Στο εσωτερικό του ακινήτου, οι πολιορκημένοι αναδιπλώνονται στον εσωτερικό διάδρομο, κλείνοντας πίσω τους μια τζαμόπορτα και ένα κγκλίδωμα που τη χωρίζει από τον προθάλαμο. Συνειδητοποιώντας ότι η πόρτα της εισόδου δεν θα αντέξει για πολύ, οι νεαροί εθνικιστές, έχοντας φτάσει στην πίσω αυλή, αποθέτουν το αναισθητο κορμί του τραυματία μέσα σε ένα ιδιωτικό γκαράζ, στα δεξιά της εισόδου. Ένας συναγωνιστής παραμένει δίπλα του για να τον φροντίζει. Την ίδια στιγμή που το σιδερένιο ρολό του γκαράζ κλείνει, η πόρτα της εισόδου καταρρέει. Οι νέοι "μισοί" ψάχνουν τότε καταφύγιο στο χώρο της Τοπικής Οργάνωσης, ενώ οι "κόκκινοι" που έχουν φτάσει στο διάδρομο, ανοίγουν ξανά πυρ, και

θώς είχαν έρθει αποφασισμένοι να σκοτώσουν. Ορισμένοι συναγωνιστές καταφέρνουν να φτάσουν στο χώρο της Τοπικής, αλλά άλλοι παραμένουν έξω: μη γνωρίζοντας ότι εκείνη την ώρα υπήρχε διακοπή του ηλεκτρικού, ένας από τους νεαρούς κλείνει ακούσια τη θωρακισμένη πόρτα που λειτουργεί με ηλεκτρικό. Αυτοί που είναι μέσα δεν μπορούν πια να βγουν για να βοηθήσουν τους παγιδευμένους έξω συναγωνιστές τους. Όσοι βρίσκονται στο εσωτερικό προσπαθούν απεγνωσμένα να αποκαταστήσουν το ρεύμα, οι κομμουνιστές καταφέρνουν εύκολα να παραβιάσουν τη τζαμόπορτα και το κγκλίδωμα και συνεχίζουν να πυροβολούν.

Οι νέοι που έχουν παραμείνει έξω από το χώρο ορμούν προς την πίσω αυλή, ώστε να μην παγιδευτούν. Αλλά οι επιτιθέμενοι βγαίνουν μπροστά τους. Έχοντας ακούσει το θόρυβο ενός μεταλλικού ρολού που έκλεινε και πιστεύοντας ότι ορισμένοι από τους αντιπάλους τους έχουν βρει εκεί καταφύγιο, πυροβολούν προς το κεντρικό γκαράζ. Αυτό το λάθος τους, σώζει τη ζωή του συναγωνιστή που φυλάει τον τραυματία Μίκη. Στην πίσω αυλή εισβάλλει η ομάδα των "μισοί" που είχε παραμείνει εγκλωβισμένη έξω από το χώρο. Ανάμεσα στους επιτιθέμενους επικρατεί πανικός. Δεν αντιλαμβάνονται τον αριθμό των εθνικιστών και πιστεύουν ότι έχουν να κάνουν με μεγάλο αριθμό αντιπάλων. Ενώ η πλειοψηφία των κομμουνιστών μάχεται οπισθοχωρώντας προς την πόρτα που μόλις είχε παραβιάσει, άλλοι παραμένουν στην πίσω αυλή. Πετούν μια μολότοφ και ανοίγουν ξανά πυρ, τραυματίζοντας στα πλευρά τον 17χρονο Φάμπιο Ρόλι, μέλος του Fronte della Gioventù. Ενώ οι νεαροί εθνικιστές σπεύδουν να παράσκειν στον τραυματία τις πρώτες βοήθειες, οι επιτιθέμενοι εξαφανίζονται. Οι συναγωνιστές που είχαν μείνει εγκλωβισμένοι στο εσωτερικό της Τοπικής Οργάνωσης, καταφέρ-

νουν επιτέλους να ανοίξουν τη θωρακισμένη πόρτα και ρίχνονται προς την είσοδο της οδού Οταβιάνο, καταδιώκοντας τους αριστεριστές. Αλλά αυτοί έχουν ήδη εξαφανιστεί μέσα στην πόλη, επωφελούμενοι από τον πανικό που προκλήθηκε από τους πυροβολισμούς.

15 λεπτά από την ώρα της επίθεσης και οι δυνάμεις της τάξης ακόμη δεν είχαν επέλθει... Λίγο μετά την επίθεση όμως και τη συμπλοκή στην Πλατεία Ρισορτζιμέντο, ο υπενωμοτάρχης της αστυνομίας Ντ' Ιόριο, βλέποντας δύο άτομα οπλισμένα να διασχίζουν το δρόμο, τα καταδιώκει. Οι ύποπτοι ανοίγουν πυρ εναντίον του και κωρίζονται. Ο αστυνομικός ακολουθεί τον έναν από τους δύο. Ο ύποπτος τρέχει να κρυφτεί μέσα σε ένα κτίριο. Πιστεύοντας ότι υπάρχει ενέδρα, ο αστυνόμος Ντ' Ιόριο τον περιμένει έξω από το κτίριο, μετά από λίγο όμως αποφασίζει να μπει μέσα στο χώρο. Δεν πρόλαβε, καθώς από το κτίριο βγαίνει ένας νεαρός που δεν φοράει πανωφόρι, αντίθετα με τον ύποπτο. Όμως ο αστυνομικός δεν ξεγελάται: τον αναγνωρίζει και τον συλλαμβάνει. Ο δεύτερος φυγός επιστρέφει και πυροβολεί προς την κατεύθυνση του αστυνομικού, χωρίς να τον πετύχει. Οι ενισχύσεις που καταφτάνουν, παραλαμβάνουν τον συλληφθέντα. Πρόκειται για τον Φαμπρίτσιο Παντοσιέρι, πρώην στέλεχος του Potere Operaio, που δραστηριοποιείται πλέον στις τάξεις της Avanguardia Comunista. Σε μία από τις τσέπες του αδιάβροχου που φορούσε λίγα λεπτά πρωύτερα και βρέθηκε μέσα στον προθάλαμο του κτηρίου όπου είχε καταφύγει, υπάρχει ένα πιστόλι, ακόμα ζεστό από τη χρήση.

Κατά τη διάρκεια της συμπλοκής, τραυματίστηκε ένας περαστικός που περνούσε τυχαία από το σημείο με μοτοσικλέτα. Έτσι, ο αριθμός των τραυματιών ανεβαίνει στους τρεις.

Ο πλέον σοβαρά τραυματισμένος όμως είναι ο Μίκης

Τα επεισόδια στις ιταλικές πόλεις ήταν σχεδόν καθημερινό φαινόμενο την δεκαετία του '70.

Οι συγκρούσεις μεταξύ «μωσαίων» και αστυνομίας μετά το πολιτικό μήνυμά του Μίκη Μάντακα έγιναν πρωτοσέλιδο στις ιταλικές εφημερίδες.

Μάντακας: ο Έλληνας συναγωνιστής ψυχορραγεί. Δέκα λεπτά μετά το τέλος της επίθεσης, οι πρώτες βοήθειες φθάνουν επιτέλους στην Πλατεία Ρισορτζιμέντο. Ο Μίκης είναι πάντα ξαπλωμένος μέσα στο γκαράζ της εσωτερικής αυλής. Μεταφέρεται στο νοσοκομείο Σάντο Σπίριτο με ένα νοσοκομειακό της πυροσβεστικής, που κάνει μια φρενήρη κούρσα για να προλάβει. Πέντε λεπτά αργότερα, τα πρώτα αυτοκίνητα της αστυνομίας κάνουν την εμφάνισή τους και επιδίδονται σε μία θεαματική και ανούσια οπερέτα, καθώς δεν μπορούν να εντοπίσουν τα ίχνη των επιτιθέμενων.

Η είδηση της συμπλοκής διαδίδεται από στόμα σε στόμα και πολυάριθμοι συναγωνιστές συρρέουν στην έδρα της Τοπικής Οργάνωσης. Δύο από αυτούς προσεγγίζονται από έναν άγνωστο που τους λέει ότι εργάζεται στο Υπουργείο Οικονομικών και είδε όσα διαδραματίστηκαν. Επιβεβαιώνει ότι υπήρχαν τουλάχιστον πέντε ένοπλοι κομμουνιστές και ότι πέρσαν μπροστά του φεύγοντας. Ένας αστυνομικός με πολιτικά παρευρίσκεται στην αφήγηση και επιβεβαιώνει την ορθότητα της. Όμως, λίγα λεπτά αργότερα, οι δυο τους εξαφανίζονται, χωρίς να ξαναβρεθούν τα ίχνη τους. Στο νοσοκομείο Σάντο Σπίριτο οι γιατροί διαγνώνουν τη σοβαρή κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο Μίκης. Ο νεαρός Έλληνας φοιτητής έχει πέσει σε κώμα. Μετά από πολυάριθμες μεταγίσεις, αποφασίζεται η μεταφορά του στο νοσοκομείο Σαν Καμίλο, όπου ομάδα νευροχειρουργών είναι έτοιμη για την επέμβαση. Το νοσοκομειακό φτάνει εκεί στις 14:30 μ.μ. Ακολουθούν και άλλες μεταγίσεις, διότι είναι αδύνατο να εγχειριστεί άμεσα ο Μίκης, εξ' αιτίας της ακατάσχετης αιμορραγίας. Στις 15:30 μ.μ., η ιατρική ομάδα αποφασίζει παρ' όλα αυτά να πραγματοποιήσει την επέμβαση, η οποία αρχίζει λίγο μετά τις 16:00 μ.μ. Ο χειρουργός καθηγητής Καρνάνο,

αφήνει να εννοηθεί ότι η κατάσταση είναι απελπιστική: "Το βλήμα μπήκε στην αριστερή περιοχή του βρεγματικού οστού και διέσχισε το σύνολο του κρανίου, κάνοντας να εκραγεί ο εγκέφαλος". Η χειρουργική επέμβαση διαρκεί περισσότερο από δύο ώρες, αλλά στις 06:30 μ.μ. και ενώ οι γιατροί ράβουν την πληγή, η καρδιά του Μίκη Μάντακα παύει να χτυπά. Το πρακτορείο Τύπου ANSA, σε τηλεγράφημά του στις 06:49 μ.μ., ανακοινώνει: "Ο Μίκης Μάντακας πέθανε στο χειρουργείο στις 06:30 μ.μ.". Στις 06:56 μ.μ., το πρακτορείο στέλνει ένα νέο τηλεγράφημα: "Ο καθηγητής Καρνάνο δηλώνει ότι η σφαίρα που αφαιρέθηκε από το κρανίο του Μάντακα είναι διαμετρήματος 0,38 mm και το θύμα πυροβολήθηκε από κοντινή απόσταση". Ανάμεσα στα άτομα που βρίσκονται στο νοσοκομείο και που σύμφωνα με την αστυνομία είχαν συμμετάσχει στην επίθεση στην Τοπική Οργάνωση του MSI, συγκαταλέγονται ο νεαρός Ρόλι και τρεις αριστεριστές: οι Μάσι, Παβόνε και Βάσερ. Στις 08:44 μ.μ., το πρακτορείο ανακοινώνει μάλλον αυθαίρετα, σε μια πρωτοφανή απόπειρα να προκαταβάλλει την έρευνα των αρχών τα παρακάτω: "Οι τρεις μαχητές της άκρας Αριστεράς που νοσηλεύονται στο νοσοκομείο του Σαν Καμίλο είναι εξ ολοκλήρου άσχετοι με την επίθεση στην Τοπική Οργάνωση του MSI".

Καθ' όλη τη διάρκεια της νύχτας, οι εθνικιστές παραμένουν στην Πλατεία Ρισορτζιμέντο, όπου τοποθετείται βιβλίο συλλυπητηρίων. Η κοπέλα του Μίκη, Σαμπρίνα, θα γράψει ένα συγκινητικό αποχαιρετιστήριο γράμμα που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα "Il Secolo d'Italia" ("Ο Αιώνας της Ιταλίας"). Πρόκειται για το γράμμα που ενέπνευσε τον Κάρλο Βεντούρινο, τον τραγουδιστή που συγκροτήματος "Amici del Vento" ("Οι Φίλοι του Ανέμου"), να συνθέσει ένα από τα πιο όμορφα τραγούδια της ιταλικής εναλλακτικής μουσικής, που έγι-

νε το σύμβολο του μαρτυρίου των νέων εθνικιστών των "μολυβένιων χρόνων": "Nel suo nome" ("Στο όνομά του").

"10, 100, 1.000 ΜΙΚΗΣ ΜΑΝΤΑΚΑΣ!"

Σάββατο 1η Μαρτίου

Τις πρώτες πρωινές ώρες, μαθαίνουμε ότι οι ανακριτές διαθέτουν επαρκή στοιχεία για να εξακριβώσουν την ταυτότητα του αριστεριστή που άνοιξε πυρ στην οδό Οταβιάνο. Φαίνεται ότι το πρόσωπο που σκότωσε το Μίκη είναι το ίδιο με εκείνο που συνελήφθη στο ποινικό δικαστήριο, κατά τη διάρκεια συμπλοκής με εθνικιστή. Όμως εκείνη τη στιγμή κανένας δεν γνώριζε ακόμα το όνομά του, εκτός πιθανόν από τον ταγματάρχη Βαρέσκο, ο οποίος είχε προχωρήσει στη σύλληψή του. Στις 7:00 π.μ., ομάδα αστυνομικών και καραμπινιέρων περικυκλώνει την Πλατεία Κλόντιο καθώς και το δικαστικό μέγαρο, όπου έχει προγραμματιστεί να αρχίσει στις 09:30 π.μ. η τρίτη μέρα της δίκης του Αϊκέ Λόλο. Προς το μεσημέρι αρχίζουν να φτάνουν οι πρώτες πληροφορίες για την ταυτότητα του προσώπου που εικάζεται ότι δολοφόνησε τον Μίκη. Στις 01:47 μ.μ. το ANSA ανακοινώνει: "Ο άνθρωπος που σκότωσε το Μάντακα αναγνωρίστηκε από τους υπαλλήλους του Τμήματος Ασφαλείας της αστυνομίας. Το όνομά του δεν κοινοποιήθηκε, ώστε να μην παρεμποδιστεί η εξέλιξη της έρευνας. Αυτός δεν έχει ακόμα βρεθεί. Εκδόθηκε ένταλμα σύλληψης εναντίον του. Ξέρουμε μόνο ότι είναι ηλικίας είκοσι χρόνων, ότι είναι φοιτητής και ότι είναι μέλος εδώ και καιρό μιας ακροαριστερής οργάνωσης". Επιβεβαιώνεται ότι ο ύποπτος είναι ο Αλβάρο Λογάκονο, ο ένας εκ των μαρ-

Από το 1974 μέχρι σήμερα η μνήμη του Μίκη Μάντακα τιμάται κάθε χρόνο με εκδηλώσεις την ημέρα του θανάτου του. Συναγωνιστές από όλη την Ευρώπη, και φυσικά και από την Ελλάδα, δίνουν το παρών.

τύρων της δικής του Ακίλε Λόλο. Μαθαίνουμε ότι ήταν μέλος της Potere Operaio και ότι έχει ποινική προίστορία. Στο χώρο των πυροβολισμών βρέθηκαν αρκετοί κάλυκες διαμετρήματος 7,65 mm, που υποθέτουμε ότι ανήκουν στο όπλο που ο Φαμπρίτσιο Παντοιέρι, ο εξτρεμιστής της Avanguardia Comunista που συνελήφθη λίγο μετά την επίθεση, είχε στην κατοχή του. Χωρίς αμφιβολία, ο Παντοιέρι είχε στη διάρκεια της εφόδου αδειάσει όλο το γεμιστήρα.

Στις 10:11 μ.μ. το πρακτορείο ANSA εκδίδει ένα νέο τηλεγράφημα: "Κανένα ένταλμα σύλληψης δεν εκδόθηκε ακόμα ενάντια στον Αλβάρο Λογιάκονο. Οι ανακριτές δεν θέλησαν να δώσουν καμία πληροφορία για τα στοιχεία που βαραίνουν το φοιτητή... Οι ανακριτές δεν έχουν ακόμα εικόνα των γεγονότων που διαδραματίστηκαν μπροστά από την Τοπική Οργάνωση της οδού Οταβιάνο. Εκτιμούν όμως ότι ο Λογιάκονο είναι σίγουρα εκείνος που πυροβόλησε κατά του Ντ' Ιόριο, του υπενωμοστάρχη που καταδίωξε τους δύο φυγάδες". Είναι η πρώτη φορά που μετά τη διακοτέυση πληροφοριών από επίσημη πηγή, ο Τύπος συνδέει το όνομα του Αλβάρου Λογιάκονο με την έρευνα.

Πράγματι, οι ανακριτές δεν έχουν ακόμα κοινοποιήσει καμία πληροφορία σχετικά με την ταυτότητα του υπόπτου. Μια όμως από ενέργειες μας, μαθαίνουμε ότι οι πληροφορίες που έδωσαν στους καραμπινιέρους τη νύχτα μεταξύ Παρισκευής και Σαββάτου αρκετοί μάρτυρες, είναι τέτοιες που δεν αφήνουν πια αμφιβολίες ότι ο Λογιάκονο είναι ένας από τους δολοφόνους που συμμετείχαν στην επίθεση στην οδό Οταβιάνο.

Κυριακή 2 Μαρτίου

Μαθαίνουμε ότι η σήμανση βρέκε στην περίμετρο της οδού

Οταβιάνο κάλυκες διαμετρήματος 0,38 mm που υποθέτουμε ότι προέρχονται από το όπλο με το οποίο ο Λογιάκονο άνοιξε πυρ την Παρασκευή. Επιβεβαιώνεται τις πρώτες πρωινές ώρες ότι οι ανακριτές εξέδωσαν εναντίον του ένταλμα σύλληψης για ανθρωποκτονία. Η πιο αποδεκτή εκδοχή εκείνη τη στιγμή είναι ότι ο Λογιάκονο ήταν πιθανότατα οπλισμένος με ένα περίστροφο - επειδή κανένα αυτόματο πιστόλι δεν δέκεται σφαίρες διαμετρήματος 0,38 mm- που "άδειασε" στη διάρκεια της συμπλοκής και αυτός το ξαναγέμισε. Ο Λογιάκονο απομακρύνθηκε από την οδό Οταβιάνο με το όπλο του γεμάτο. Όταν ο Ντ' Ιόριο βάλθηκε να καταδιώκει τους φυγάδες, ο ένας από αυτούς, ο Λογιάκονο σίγουρα, άνοιξε πυρ εναντίον του και μετά προσπάθησε να διαφύγει.

Μετά την ανακάλυψη των καλύκων στην οδό Οταβιάνο, οι ανακριτές δεν θα επαναφέρουν ξανά στη μνήμη τους τη διάμετρο του βλήματος που εξήχθη από το σώμα του Μίκη Μάντακα. Αυτό, προσδιορίστηκε από την αρχή ως "μεγάλου διαμετρήματος". Αποδεικνύεται όμως ότι και το βλήμα αυτό είναι διαμετρήματος 0,38 mm. Από τον κυριακάτικο τύπο, μαθαίνουμε ότι οι ανακριτές έχουν στην κατοχή τους μία βολιτσιτική πραγματογνωμοσύνη για τη διάμετρο των σφαιρών που εξήχθησαν από τα σώματα των δύο άλλων τραυματιών. Σε ό,τι αφορά στο μέλος της Τοπικής Οργάνωσης του MSI Φάμπιο Ρόλι, το βλήμα είναι διαμετρήματος 7,65 mm, όπως εκείνο του όπλου που βρέθηκε πάνω στον Φαμπρίτσιο Παντοιέρι. Απεναντίας, εκείνο που τραυμάτισε τον Αντόνιο Πικιέρλο, τον περαστικό που χτυπήθηκε από αδέσποτη σφαίρα, είναι διαμέτρου 6.35 mm. Αυτό σημαίνει ότι εκτός από τον Παντοιέρι και τον Λογιάκονο, ένας τρίτος επιτιθέμενος ήταν επίσης οπλισμένος και άνοιξε πυρ.

Η υπόθεση αυτή "δένει" με τη φήμη που κυκλοφορεί ότι θα

εκδοθεί και τρίτο ένταλμα σύλληψης. Η πλειοψηφία των δημοσιογράφων αναφέρουν ότι ένας τρίτος άνδρας αναζητείται, "του οποίου η ταυτότητα δεν αποκαλύφθηκε με σκοπό να μην εμποδιστεί η εξέλιξη της έρευνας". Κατά συνέπεια, αποδεκνύεται ότι, αντίθετα με αυτά που υποστήριζε η αστυνομία τον πρώτο καιρό, τουλάχιστον τρία άτομα άνοιξαν πυρ στην οδό Οταβιάνο. Η εξέταση των σημείων πρόσκρουσης των σφαιρών επιτρέπει ομοίως να καταλήξουμε στην παρουσία τουλάχιστον πέντε σκοπευτών: πράγματι, η σφαίρα που τρύπησε τη βιτρίνα ενός γειτονικού μαγαζιού φαίνεται ότι είναι διαμετρήματος 0,9 mm, ενώ η πόρτα της εισόδου της οδού Οταβιάνο έχει σημάδια από σφαίρα μεγάλου διαμετρήματος, που μοιάζουν με εκείνα που προκαλούνται από σφαίρα διαμετρήματος 0,45 mm. Στις 06:40 μ.μ., το ANSA στέλνει το ακόλουθο τηλεγράφημα: "Στο θέμα της δολοφονίας του Έλληνα φοιτητή Μίκι Μάντακα, οι ανακριτές συνεχίζουν τις έρευνές τους για τον Ενρίκο Φαμπρίτσιο Παντσιέρι, το νεαρό που σε έλεγχο στην Πλατεία Ρισορτζιμέντο βρέθηκε στην κατοχή του ένα πιστόλι διαμετρήματος 7,65 mm και στον Αλβάρο Λογιάκονο, που υποδεικνύεται από αρκετούς μάρτυρες ως ο δράστης των πυροβολισμών μπροστά από την Τοπική Οργάνωση της οδού Οταβιάνο".

Οι πληροφορίες για το Λογιάκονο δόθηκαν στους ανακριτές από ένα μάρτυρα που τον αναγνώρισε, αφού τον είδε στην ακροαματική διαδικασία της δίκης του Πριμαβάλε. Κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων το πρωί της Παρασκευής στην Πλατεία Κλόντιο, ο Λογιάκονο είχε φάει μία κλωστή στο πόδι.

Αφού αφέθηκε ελεύθερος από την αστυνομία, απομακρύνθηκε κουτσαίνοντας. Το βράδυ της Παρασκευής, αρκετά άτομα ανέφεραν στους караμπινιέρους ότι είδαν κάποιον να

φεύγει κουτσαίνοντας μετά τα γεγονότα. Άλλοι μάρτυρες επιβεβαιώνουν ότι ο σκοπευτής έφτασε μέχρι την Τοπική Οργάνωση της οδού Οταβιάνο πάνω σε μια μοτοσικλέτα που οδηγούσε άλλος νεαρός. Οι αστυνομικοί υπάλληλοι δίνουν μεγάλη σημασία στο γεγονός ότι αυτός που πυροβόλησε απομακρύνθηκε κουτσαίνοντας. Φαίνεται ότι αυτή η λεπτομέρεια επιβεβαιώνεται τόσο από τον αστυνόμο N° 1 Ιόριο όσο και από τον ταγματάρχη Βαρίσκο, ο οποίος είχε συλλάβει τον Λογιάκονο την Παρασκευή το πρωί στο δικαστήριο. Στις 08:10 μ.μ. ένα τηλεγράφημα του ANSA αναφέρει τα κάτωθι: "Ο Αντόνιο Πικαριέλο, ο τυπογράφος που τραυματίστηκε κατά τη διάρκεια των πυροβολισμών στην έδρα του MSI στην οδό Οταβιάνο, μεταφέρθηκε σήμερα στην καρδιοχειρουργική μονάδα του νοσοκομείου Σαν Καμίλο, εξ αιτίας επιβράδυνσης της κατάστασής του, οφειλόμενης σε πνευμονική αιμορραγία. Όπως ξέρουμε, ο Πικαριέλο τραυματίστηκε από μία αδέσποτη σφαίρα ενώ διέσχιζε την οδό Οταβιάνο, πάνω σε μοτοσικλέτα που οδηγούσε φίλος του".

Αντίθετα, η κατάσταση της υγείας του Φάμπιο Ρόλι, ο οποίος τραυματίστηκε στην οδό Οταβιάνο την Παρασκευή, βελτιώνεται. Οι γιατροί του αφαίρεσαν μία σφαίρα διαμετρήματος 6,35 mm. Σύμφωνα με τους υπαλλήλους του Τμήματος Ασφαλείας της Αστυνομικής Διεύθυνσης, αυτή προήλθε από ένα όπλο αυτού του διαμετρήματος με το οποίο, κατά τη διάρκεια των πυροβολισμών, πυροβόλησε ένας τρίτος αριστεριστής. Έχει ήδη αναγνωρισθεί, αλλά η ταυτότητά του δεν αποκαλύφθηκε. Σύμφωνα με την αστυνομία, υπήρχαν τρεις σκοπευτές: ο Λογιάκονο, που σκότωσε το Μίκι Μάντακα με ένα περιστροφικό διαμετρήματος 0,38 mm, ο Παντσιέρι, που είχε στην κατοχή του ένα αυτόματο πιστόλι διαμετρήματος 7,65 mm και ο τρίτος άνδρας. Πάντα σύμφωνα με τους ανα-

Alvaro Loiacono, ο θεωρούμενος ως δολοφόνος του Μίκη Μάντακα κρατείται σήμερα σε ιταλική φυλακή καταδικασμένος για την συμμετοχή του στις "Ερυθρές Ταξιαρχίες".

Μία σκηνή, που επαναλήφθηκε δεκάδες φορές. Η κηδεία ενός μέλους του MSI, δολοφονημένου από την αριστερά.

κριτές, ο Λογιάνο δεν έφερε όπλο πάνω του στη διάρκεια της έρευνας που υπέστη στο δικαστήριο, αλλά εφοδιάσθηκε αργότερα. Οι ανακριτές επιβεβαιώνουν εξ άλλου την ανακάλυψη το Σαββάτο το βράδυ από αστυνομικούς του Τμήματος Ασφαλείας, καλύκων διαμετρήματος 0,38 ιπιπ σε δρόμο κοντά στην Πλατεία Ρισορτζιμέντο. Όντας του ιδίου διαμετρήματος με τη σφαίρα που εξήχθη από το κεφάλι του Μίκη Μάντακα, τους παρέδωσαν αμέσως στους ειδικούς της βαλλιστικής υπηρεσίας. Σε ό,τι αφορά στα γεγονότα της Πλατείας Κλόντο, οι ανακριτές παρέδωσαν στις δικαστικές αρχές τρία άτομα: δύο οι οποίοι επιτέθηκαν στους τρεις αστυνομικούς υπαλλήλους που βρίσκονταν δίπλα στο όχημα της Υπηρεσίας Ασφαλείας που δέχθηκε επίθεση και έναν άλλον, ο οποίος πέταξε μια βόμβα μολότοφ.

Πρέπει εδώ να υπογραμμίσουμε ότι όχι μόνο δεν δημοσιοποιήθηκε η ταυτότητα του τρίτου άνδρα που το πρακτορείο Τύπου αναφέρει, αλλά κανένας δεν θα ακούσει να μιλούν ξανά γι' αυτόν. Θα εξαφανισθούν ομοίως μέσα στους μαιάνδρους της έρευνας και τα άλλα άτομα που συνελήφθησαν. Αρκετοί δημοσιογράφοι θα προσπαθήσουν να φωτίσουν αυτά τα σημεία και να μάθουν την ταυτότητα του τρίτου άνδρα, αλλά θα προσκρούσουν σε ένα τείχος σιωπής. Σύμφωνα με κάποιες πηγές, η ταυτότητά του δεν είναι γνωστή παρά μόνο στην Υπηρεσία Ασφαλείας της αστυνομίας, που με τη σειρά της την κοινοποίησε στην Εισαγγελία.

Δευτέρα 3 Μαρτίου

Ενώ το MSI ανακοινώνει για το απόγευμα την τέλεση επικλήσιου ακολουθίας στη μνήμη του Μίκη Μάντακα, δεν υπάρχει κανένα νέο στοιχείο στην έρευνα και οι ανακριτές παρα-

μένουν σιωπηροί. Τις πρώτες απογευματινές ώρες, νέες συγκρούσεις λαμβάνουν χώρα στη ζώνη της Λάγκο Αρτζεντίνα στη διάρκεια της κηδείας. Στις 08:00 μ.μ. μαθαίνουμε μετά από δύο ημέρες σιωπής εκ μέρους των αναγκριτών, ότι εκδόθηκαν εντάλματα σύλληψης εναντίον των Λογιάκονο και Παντοϊέρ. Στις 10:00 μ.μ., το Τμήμα Ασφαλείας της Αστυνομίας και το Αντιπρομοκρατικό Κλιμάκιο προχωρούν σε έρευνα στην έδρα των ακτιβιστών της οδού Ντεϊ Βόλακι, όπου συλλαμβάνεται ένας ένοπλος αριστεριστής. Επί του παρόντος εξετάζουμε αυτά τα γεγονότα ένα προς ένα, παρά το γεγονός ότι καθένα από αυτά περιέχει αναντίρρηση "γκρίζες ζώνες".

Από το πρωί, η κατάσταση είναι πολύ τεταμένη σε πολλά λύκεια της πρωτεύουσας. Μπροστά από το λύκειο "Πλίνιο Σεβιόρε", κομμουνιστές έγραψαν με κόκκινη μπογιά: "10, 100, 1000 Μίκης Μάντακας! Μαχητικός Αντιφασισμός". Το ANSA, σε τηλεγράφημά του στις 04:30 μ.μ., αναφέρει: "Σήμερα το πρωί, στο λύκειο "Κροσέ", κοντά στην Πλατεία Ιντιπεντέντσα, συνεπλάκισαν πέντε μαθήτριες λυκείου. Η μία από αυτές, η Λετίτσια Λαμόρτε, 16 ετών, εισήχθη στην πολυκλινική με πολλαπλά χτυπήματα, μώλωπες και εκχυμώσεις, που απαιτούν νοσηλεία τουλάχιστον έξι ημερών. Η νεαρή κοπέλα δήλωσε ότι είναι "δεξιά" και της επιτέθηκαν τέσσερις άλλες μαθήτριες λυκείου για πολιτικούς λόγους, στη διάρκεια συζήτησης για τα γεγονότα των προηγούμενων ημερών.

Το απόγευμα, άνδρες της αστυνομίας αναπτύσσονται γύρω από την εκκλησία της Σάντα Μαρία Σόπρα Μινέρβα, όπου από τις 03:30 μ.μ. συρρέουν εκατοντάδες πολίτες και ενθουσιώστες για την κηδεία του Μίκη Μάντακα. Η αστυνομία κτενίζει την ευρύτερη περιοχή, όπου περιφέρονται συμμορίες αριστεριστών.

Λίγο μετά τις 16.00 μ.μ. ένα αυτοκίνητο της αστυνομίας

περνάει σαν σφουνας από την περιοχή. Αναγκάζεται να σταματήσει στα όρια του κλοιού ασφαλείας. Ένας δημοσιογράφος επικρελείται για να ρωτήσει τους αστυνομικούς ποιο είναι το άτομο που βρίσκεται στο αυτοκίνητο μαζί τους. Κατ'έναν από τους αστυνομικούς, πρόκειται για ένα αγόρι περίπου δεκατεσσάρων χρονών που συνελήφθη στη Λάγκο Αρτζεντίνα με μια βόμβα μολότοφ στην τσέπη. Δεν θα ακούσουμε να μιλούν ξανά γι' αυτόν. Την ίδια ώρα, ένας φωτογράφος της εφημερίδας "Il Tempo", διεισδύει στα δρομάκια γύρω από την Πλατεία Μινέρβα και αποτυπώνει στιγμιότυπα από τη δράση αριστεριστών. Λίγο μετά τις 16.00 μ.μ., διαδραματίζεται το πιο σοβαρό επεισόδιο: ένα αυτοκίνητο στο οποίο επέβαιναν δύο ηγετικά στελέχη του Fronte della Gioventù, ο Τεόντορο Μπουοντέμπο και ο Λουίτζι Ντ' Αντίο καθώς και μία νεαρή κοπέλα, κινείται με μικρή ταχύτητα στη Λεωφόρο Βιτόριο Εμμανουέλε, ακολουθώντας τη διαδρομή που έχει επιβάλει η αστυνομία. Έχοντας φτάσει στο ύψος της διασταύρωσης της οδού Μοντερόνε - όπου βρίσκεται η έδρα της επαρχιακής ομοσπονδίας του PdUP - Manifesto ¹⁰, μπροστά στην οποία είναι συγκεντρωμένοι εκείνη την ώρα εκατοντάδες αριστεριστές - εντοπίζεται από μία ομάδα εξ αυτών που επιτίθενται εναντίον του. Το όχημα δέχεται χτυπήματα με σιδερένιους λαστούς, ενώ το παρμπρίζ γίνεται κομμάτι. Το ίδιο συμβαίνει και με το πίσω τζάμι. Οι τρεις "μισισί" εγκαταλείπουν το όχημα και προσπαθούν να διαφύγουν πεζοί. Έχουν ήδη απομακρυνθεί όταν αντιλαμβάνονται 50 με 60 κουκουλοφόρους αριστεριστές, οπλισμένους με ρόπαλα, να τρέχουν προς το μέρος τους από την οδό Μοντερόνε, κραυγάζοντας "οι φασίστες, οι φασίστες!". Επιστρέφουν ξανά στο αυτοκίνητό τους που αρχίζει να δέχεται βροχή από σφαίρες. Με την κόρνα μπλοκαρισμένη και με επιδείξιους

ελιγμούς προς τα πίσω, οι συναγωνιστές μας διασχίζουν ξανά τη Λεωφόρο Βιτόριο Εμμανουέλε προς την αντίθετη κατεύθυνση και φτάνουν στη Λάργκο Αρτζεντίνα, όπου το μπομπιλιάρισμα τους ακινητοποιεί.

Το όχημα εγκλωβίζεται και δέχεται νέα επίθεση από τους αριστεριστές. Ο Ντ' Αντίο δέχεται ένα χτύπημα με σιδερένιο λαστό στο κεφάλι. Αρκετοί περαστικοί και οδηγοί αυτοκινήτων, εγκλωβισμένοι από την επίθεση, παρεμβαίνουν και βάζουν τέλος στο επεισόδιο. Μέσα στα ουρλιακτά των μαρτύρων της σκηνής και τις κórνες των ακινητοποιημένων αυτοκινήτων, οι δράστες της επίθεσης διαφεύγουν προς την Οδό Μοντενόρε, ρίχνοντας, όπως επιβεβαιώνουν μάρτυρες, πέντε με έξι πυροβολισμούς στην κατεύθυνση των εθνικιστών, χωρίς ευτυχώς να τους τραυματίσουν. Η αστυνομία, απύσχα κατά τη διάρκεια όλης της επίθεσης, επεμβαίνει στο τέλος. Αργότερα, οι αστυνομικοί υπάλληλοι θα διαφυσήσουν δημοσσίως ότι οι αριστεριστές άνοιξαν πυρ εναντίον των "μισοίσι".

Ο ΤΥΠΟΣ "ΙΣΟΦΑΡΙΖΕΙ" ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥ

■ επερνώντας σχεδόν σιωπηρά τα επεισόδια της Λεω-
■ φόρου Βιτόριο Εμμανουέλε και της Λάργκο Αρτζεντί-
■ να, το τηλεγράφημα του ANSA στις 07:41 μ.μ. αναφέ-
ρει: "Το βράδυ, οι υπάλληλοι του πρώτου αστυνομικού τμή-
ματος πραγματοποίησαν έφοδο στην έδρα του PdUP - Ma-
nifesto στην Οδό Μοντερόνε. Εκεί βρήκαν ξανά κάλυκες".
Το πρακτορείο Τύπου στο προηγούμενο τηλεγράφημά του,
ισοθετεί - και "φουσκώνει υπέρμετρα" όπως θα γράψει την
επόμενη ημέρα η καθημερινή εφημερίδα "Il Tempo" - ένα
δελτίο Τύπου του PdUP - Manifesto, που παραποιεί τα γεγο-
νότα και φτάνει στο σημείο να αποδώσει στα θύματα της επί-
θεσης την ευθύνη του επεισοδίου:

"Εξ αιτίας της κηδείας του Μίκη Μάντακα, οι αντιπρόσω-
ποι του PdUP ζήτησαν επισήμως από τον υπεύθυνο της Υπι-
ρεσίας Ασφαλείας της αστυνομικής διεύθυνσης, να εξασφα-
λίσει την πρόπωση αστυνομική προστασία της έδρας της ορ-
γάνωσης Ρώμης του κόμματος, που βρίσκεται επί της οδού

Μοντενόρε, όχι μακριά από τη συγκέντρωση των φασιστών. Η αστυνομία τους απάντησε ότι οι δυνάμεις της τάξης ήταν ανεπιτήγητες στο κέντρο και δεν υπήρχε δυνατότητα ιδιαίτερης επίβλεψης του σημείου ¹¹. Σήμερα στις 04:00 μ.μ., η έδρα του PdUP δέχθηκε επίθεση από μία από τις συμμορίες των φασιστών που κυκλοφορούσαν γύρω από την Πλατεία Ντελ Γκάνθον, κάτω από τα μάτια της αστυνομίας. Αρχικά, ένα αυτοκίνητο στο οποίο επέβαινε ο πολύ γνωστός Τζόντορ Μπουοντέμπο σταμάτησε μπροστά από τα γραφεία του κόμματος και βγήκαν από αυτό τρεις φασίστες, ανάμεσα στους οποίους ο Γκουίντο Μόρις ¹², οι οποίοι άνοιξαν πυρ με πιστόλι στους μαχαπές που βρίσκονταν στην είσοδο και είναι θαύμα το ότι κανείς δεν τραυματίστηκε. Ακολούθως, ένα μπουλούκι φασιστών ξεκίνησε από την Πλατεία Αρτζεντίνα και κινήθηκε εναντίον της έδρας που υπεράσπιζαν οι μαχαπές του PdUP".

Μετά από τα επεισόδια, οι δυνάμεις της τάξης παίρνουν θέση στη Λάγκο Αρτζεντίνα. Στην εκκλησία, η επικήδειος ακολουθεί ολοκληρώνεται. Στο προαύλιο, ο γραμματέας του MSI Τζιόρτζιο Αλμινάντε προειδοποιεί: "Πρόκειται για ένα έγκλημα ενάντια στη Δικαιοσύνη, ένα έγκλημα ενάντια στο κράτος. Αφού φτάσαμε σε αυτό το σημείο, η επιλογή που προτείνουμε είναι ξεκάθαρη και δεν την προτείνουμε στο όνομα του MSI, αλλά στο όνομα όλων των πολιτών που δεν θέλουν να αφεθούν να κατακλύζονται από τη βία και την εγκληματικότητα: ή το κράτος μας υπερασπίζεται, ή οι πολίτες έχουν το δικαίωμα να υπερασπιστούν οι ίδιοι τους εαυτούς τους, με σκοπό η βία και η εγκληματικότητα να μην επικρατήσουν πάνω στην τάξη και στην Ελευθερία".

Αμέσως μετά, ξεκινά πορεία της εθνικιστικής νεολαίας που καταλήγει στην Πλατεία Ντελ Κολέτζιο Ρομάνο, δια μέσου

της οδού Ντελ Κόρσο. Στο τέλος του δρόμου οι δυνάμεις της τάξης μπλοκάρουν την πρόσβαση στην Πλατεία Βενέτσια. Μετά από διάφορες διαπραγματεύσεις ανάμεσα στα στελέχη του κόμματος και με σκοπό να αποφευχθούν οι προκλήσεις των αριστερικών, η πορεία φτάνει στην Πλατεία Σαντίσιμ Απόστολι, όπου οι συμμετέχοντες διαλύονται ειρηνικά. Όμως, άλλο ένα επεισόδιο διαδραματίζεται στην οδό Νατσιονάλε: ρίχνονται πυροβολισμοί από αυτοκίνητο ενάντια σε νέους που δεν φαίνεται να είχαν συμμετάσχει στην εκδήλωση.

Στο μέτωπο της έρευνας, η πρώτη αξιοσημείωτη πληροφορία φτάνει στο τραπέζι των συντακτών στις 08:45 μ.μ. μέσω ενός τηλεγραφήματος του ANSA: "Ο αντιεισαγγελέας εξέδωσε δύο εντάλματα σύλληψης. Το πρώτο εναντίον του Αλβάρο Λογιάκονο, διότι τον είδαν να πυροβολεί τον Έλληνα φοιτητή, το άλλο εναντίον του Ενρίκο Φαμπρίσιο Πανταίερι, που συνελήφθη μετά τα συμβάντα της οδού Οταβιάνο, διότι εξακριβώθηκε ότι ήταν ο κάτοχος του πιστολιού διαμετρήματος 7,65 mm, που βρέθηκε στο δάπεδο της οικίας όπου είχε καταφύγει. Ο εισαγγελέας απαγγέλει εναντίον τους την κατηγορία της συνενοχής στο φόνο του Μίκη Μάντακα και της συνενοχής στην απόπειρα δολοφονίας του αστυνομικού Ντ' Ιόριο... Πραγματοποιήθηκε σήμερα η νεκροψία στον Μάντακα και οι ιατροδικαστές επιβεβαίωσαν ότι σκοτώθηκε από βλήμα πυροβόλου όπλου. Ομοίως εξήχθησαν τα βλήματα που τραυμάτισαν το νεαρό Φάμπιο Ρόλι και τον τυπογράφο Αντόνιο Πικαριέλο. Σε ό,τι αφορά σε αυτά τα βλήματα, οι εμπειρογνώμονες διευκρίνισαν ότι εκείνο που τραυμάτισε τον Πικαριέλο ήταν διαμετρήματος 6,35 mm".

Εδώ πρόκειται για την πρώτη επίσημη κοινοποίηση για τη δολοφονία του Μίκη Μάντακα που αποδίδει την ευθύνη στο

Η εφημερίδα του MSI, "Il Secolo" καταγγέλλει μία ακόμη άνανδρη δολοφονία στελέχους του.

Λογιάκονο και τον Παντογιέρ. Όπως μπορούμε να παρατηρήσουμε, δεν μιλάμε πια για τρίτο ένταλμα σύλληψης ενάντια σε μέλος της ομάδας ακτιβιστών της οδού Ντεϊ Βόλσκι, που όμως αναφέρεται αρκετές φορές στα άρθρα των προηγούμενων ημερών. Επιπλέον, η ANSA, επανερχόμενη στα συμβάντα της οδού Μοντενέρε, δίνει στο τηλεγράφημά της στις 09:02 μ.μ. μία πληροφορία, που παραβιάζει όμως το απόρρητο της ανάκρισης και θέτει σε κίνδυνο μάρτυρα: "Επιβεβαιώθηκε ότι μέσα στο αυτοκίνητο του Μπουοντέμπο βρισκόταν ομοίως ο Λουίτζι Ντ' Αντίο του MSI, ο οποίος είχε προμηθεύσει στους καραμπινιέρους τις πληροφορίες που επέτρεψαν να αναγνωρισθεί ο Λογιάκονο ως ο δολοφόνος του νεαρού Έλληνα Μίκη Μάντακα". Στις 11:56 μ.μ., ένα νέο τηλεγράφημα του ANSA ανακοινώνει τα κάτωθι: "Εδώ και περισσότερο από δύο ώρες, οι υπάλληλοι του Τμήματος Ασφαλείας της Αστυνομικής Διεύθυνσης προχωρούν, υπό τη διαταγή του εισαγγελέα της Ρώμης, σε έρευνα της έδρας της Αυτόνομης Πολιτικής Ομάδας της οδού Ντεϊ Βόλσκι. Στη διάρκεια της έρευνας, οι αστυνομικοί συνέλαβαν τον Γκαμπριέλε Σταμένια, 24 ετών, φοιτητή Νομικής, στον οποίου την κατοχή βρέθηκε πιστόλι με σφαίρα εισηγμένη στη θάλαμη του κλειστρου¹³. Το μακρύκανο όπλο κατασχέθηκε. Ο Σταμένια ήταν ήδη γνωστός στις υπηρεσίες ασφαλείας, διότι είχε συμμετάσχει σε επεισόδια που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια των προσφώνων εκδηλώσεων του προσωπικού της Πολυκλινικής. Δεν γνωρίζουμε ακόμα τα συνολικά αποτελέσματα της έρευνας".

Απ' ό,τι μπορέσαμε να μάθουμε στη συνέχεια, η έρευνα διεξαγόταν υπό τις διαταγές των αξιωματικών Λαζαρίνου του Τμήματος Ασφαλείας και Νότσε του Αντιπρομοκρατικού Κλιμακίου, που εργαζόνταν επικεφαλής κλιμακίου τριάντα αν-

συνωμοσία σε σχέση με ό,τι συνέβη στη Ρώμη και αυτή η πεποίθηση είναι τόσο ισχυρή, που η υπόθεση Μάντακας διεκπεραιώθηκε σε λίγες γραμμές στον τοπικό Τύπο". Δεν είναι παρά η πολλοστή προσπάθεια του αντιφασιστικού Τύπου "να φαρέψει σε θαλά νερά", με την πρόθεση να αποδείξει ότι οι ίδιοι οι φασίστες είναι που δολοφόνησαν το Μίκη Μάντακα, για να τον κάνουν να πληρώσει άγνωστο για ποια προδοσία ή δεν ξέρουμε για ποιον άλλο λόγο. Μέσα στο ίδιο πνεύμα, ο Αντόνιο Καπρανίκα γράφει την Πέμπτη 5 Μαρτίου στην κομμουνιστική "L'Unita" 14: "Προσπαθούμε να περιγράψουμε την προσωπικότητα του νεαρού Έλληνα που σκοτώθηκε. Συγκεκριμένες σκοτεινές πτυχές καθιστούν αυτή την ανασύνθεση πολύπλοκη. Συγκεκριμένες από τις επαφές του επιβεβαιώνουν για παράδειγμα ότι παραλάμβανε χρηματικά εμβάσματα, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων γνωστών οργάνωσεων, όπως του FUAN, της πανεπιστημιακής οργάνωσης του MSI. Είναι βέβαιο ότι για να μπορέσουμε να ρίξουμε άπλετο φως στο τραγικό επεισόδιο της περασμένης Παρασκευής, θα πρέπει επαληθεύσουμε όλα αυτά τα στοιχεία". Η φανταστική υπόθεση ότι ο Μάντακας ανήκε στη CIA, τα δίδαν χρηματικά ποσά που λάμβανε για λογαριασμό του FUAN, αλλά και η παράλογη ιστορία ενός ξεκαθαρίσματος εσωτερικών λογαριασμών, δεν είναι παρά κάποιες από τις αλλόκοτες θέσεις που προωθούνται από εκείνους που είχαν κάθε συμφέρον να συνεχιστεί αυτό το παράλογο παιχνίδι της σφαγής, αντλώντας από τον τραγικό θάνατο παιδιών ηλικίας λίγο άνω των είκοσι ετών, το άθλιο σφρίγος που τους επέτρεπε να συνεχίζουν να υπάρχουν.

ΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ ΤΟΥ ΠΡΙΜΑΒΑΛΕ ΕΞΑΦΑΝΙΖΟΝΤΑΙ

Μετά τη διεξαγωγή μιας δίκης επί αρκετούς μήνες υπό συνθήκες μεγάλης πολιτικής έντασης, το Τρίτο Τμήμα του Κακουργιοδικείου της Ρώμης εκδίδει την ετυμολογία του στις 5 Ιουνίου 1975: ενώ ο Δημόσιος Κατήγορος απαίτησε ιαόβια κάθειρξη, οι κατηγορούμενοι αθωώνονται λόγω αμφιβολιών (ανεπάρκεια στοιχείων). Ο Λόλο αφέθηκε ελεύθερος και εξαφανίστηκε. Μετά από 12 χρόνια δικαστικών διαδικασιών, ο Άρειος Πάγος καταδίκασε ερήμην στις 13 Οκτωβρίου 1987 τους Ακίλε Λόλο, Μαρίνο Κλάβο και Μανίλιο Γκριόλο σε 18 χρόνια κάθειρξης, εκ των οποίων τα τρία με αναστολή. Το εδώλιο των κατηγορουμένων ήταν απελπιστικά κενό, καθώς οι τρεις ένοχοι είχαν βρει εδώ και πολλά χρόνια καταφύγιο στο εξωτερικό: ο Λόλο έφυγε για την κομμουνιστική Αγκόλα, όπου παντρεύτηκε μία ντόπια που του χάρισε δύο παιδιά. Αργότερα, εγκαταστάθηκε στη Βραζιλία. Τώρα συνεργάζεται με μία συνδικαλιστική έκδοση. Ο Μανίλιο Γκριόλο βρήκε τον πρώτο καιρό καταφύγιο στη

Στοκκόλμη, προτού εγκατασταθεί στη Νικαράγουα της οποίας απέκτησε την υπηκοότητα. Είναι ιδιοκτήτης του ιταλικού εστιατορίου "Magica Roma" ("Μαγική Ρώμη") στη Μανάγκουα. Συνétaίρός του μέχρι πριν λίγο ήταν ο Αλέσιο Κασμίρι, πρώην στέλεχος των "Ερυθρών Ταξιαρχιών", ενεχόμενος στη δολοφονία του Άλντο Μόρο. Ο Γκρίλιο δήλωσε ότι η πυρκαγιά του Πριμαβάλε ήταν ένα "απρόβλεπτο ατύχημα". Δεν επιστρέφει στην Ιταλία διότι ο αδελφός του, στρατηγός των καραμπινιέρων, "θα τον σκότωνε". Τα ίκνη του Μαρίνο Κλάβο χάθηκαν οριστικά. Στις 16 Απριλίου 2003, ο Δήμος της Ρώμης εγκαίνιασε στην πρωτεύουσα ένα πάρκο με την ονομασία "Στέφανο και Βιτζιλίνο Ματέι, Μαρτύρων της Ελευθερίας", για "να υπενθυμίζει αυτό που συνέβη με σκοπό να μην επαναληφθεί πια". Κάθε χρόνο, κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων μνήμης που οργανώνονται από τα εθνικιστικά κινήματα, οι αριστεριστές μιας κατάληψης που βρίσκεται ακριβώς απέναντι από το ακίνητο των Ματέι, προκαλούν επεισόδια. Κατά τη διάρκεια της τελετής του 2003, πέταξαν κροτίδες και αυτοσχέδιες βόμβες στους συγκεντρωμένους, προκαλώντας τον τραυματισμό δεκαπέντε ατόμων, μεταξύ των και αστυνομικών, ενώ συγκρούστηκαν με τα στελέχη της Forza Nuova... Για να ισχυριστούν στη συνέχεια ότι δεν συνέβη τίποτα και να υποστηρίξουν ότι "οι φασίστες τα έκαναν όλα οι ίδιοι!".

ΟΙ ΔΟΛΟΦΟΝΟΙ ΤΟΥ ΜΙΚΗ ΜΑΝΤΑΚΑ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΝΟΝΤΑΙ

Αφού συνελήφθησαν, οι δύο δολοφόνοι του Μίκη Μαντακα θα τύχουν πολιτικής συνδρομής και προστασίας. Ο γραμματέας του Ιταλικού Σοσιαλιστικού Κόμματος εκείνης της εποχής, Τζιάκομο Μαντσίνι (εισηγητής ενός νόμου ενάντια στις φυλετικές διακρίσεις, ανάλογου με τους νόμους Πλεβέν και Φαμπιούς - Γκαϊσό στη Γαλλία), θα επισκεφθεί αυτοπροσώπως στη φυλακή το "φίλο" του Λογιάκονο. Οι δύο δολοφόνοι θα βοηθηθούν και από την Socorso Rosso (Κόκκινη Βοήθεια), μία οργάνωση χρηματοδοτούμενη από το Ιταλικό Κομμουνιστικό Κόμμα που παρείχε στους φυλακισμένους της άκρας Αριστεράς νομική προστασία και υλική υποστήριξη. Ανάμεσα στις δύο δικαστικές φάσεις, οι υπόδικοι αφέθηκαν ελεύθεροι και επωφελοόμενοι απ' αυτό, εξαφανίστηκαν. Η δίκη τους ξεκινά στις 5 Δεκεμβρίου 1975 και οι δικαστές εκδίδουν την ετυμηγορία τους στις 7 Μαρτίου 1977: ο Λογιάκονο αθώνεται λόγω αμφιβολιών. Ο Παντιέρι καταδικάστηκε σε κάθειρξη εννέα ετών και έξι μηνών για πθηκή αυτοργία στη δολοφονία του Μίκη Μαντακα. Ο Λογιάκονο θα εξελιχθεί σε σημαντικό στέλεχος των

«Ζήτω η αντικομμουνιστική Ελλάδα! Στην Ιταλία, εκτός από το ειδόλλιο Παναγιώτη – Φαλάτσι και τις βόμβες του ΠΑΚ, υπήρξε και υπόστηριξη του καθεστώτος της 21ης Απριλίου.

Ερυθρών Ταξιαρχιών και θα πάρει ενεργό μέρος το 1978, στην απαγωγή και τη δολοφονία του Χριστιανοδημοκράτη πρωθυπουργού Άλντο Μόρο. Καταφέρνει να αποδράσει στο εξωτερικό χάρις στη βοήθεια του Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος, του οποίου ο πατέρας του είναι υψηλό στέλεχος. Ο δολοφόνος Λογιάκονο θα επιβεβαιώσει εξάλλου τα παραπάνω σε συνέντευξη που παρεχώρησε στις 22 Οκτωβρίου 2000 στην ευρείας κυκλοφορίας εφημερίδα "Corriere della Sera". Ο Λογιάκονο αποκαλύπτει ότι έφθασε στα τέλη του 1980 στην Αλγερία χάρις σε μία επίσημη σύστασή του από το Ιταλικό Κομμουνιστικό Κόμμα προς το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο της Αλγερίας". Καταδικάστηκε για πρώτη φο-

ρά ερήμην το 1981, σε κάθειρξη 16 ετών για τη δολοφονία του Μίκη Μάντακα, μετά για τις δολοφονίες των δικαστών Πάλλα και Ταρταλιόνε (και για τις δύο ανέλαβαν την ευθύνη οι Ερυθρές Ταξιαρχίες) και σε ισόβια κάθειρξη το 1983 για τη συμμετοχή του στην απαγωγή και στη δολοφονία του Άλντο Μόρο. Κατέφυγε στην Ελβετία και απέσπασε την ελβετική υπηκοότητα χάρις στη μητέρα του -η ίδια πολίτης της συνομοσπονδίας - και παίρνει το όνομα αυτής: Μπαραγκιόλα. Συνελήφθη το 1988 στο Λουγκάνο, αλλά η έκδοσή του είναι αδύνατη, λόγω της ελβετικής του υπηκοότητας. Ακολουθεί η καταδίκη του από τα ελβετικά δικαστήρια σε ισόβια κάθειρξη, για τη δολοφονία του δικαστή Ταρταλιόνε το 1978 και για απόπειρα δολοφονίας άλλου δικαστή. Η πρωτόδικη ποινή θα μειωθεί σε δεύτερο βαθμό σε δεκαεπτά χρόνια φυλάκισης.

Το 1996, οι Ιταλοί δικαστές θα επιβεβαιώσουν την καταδίκη του σε κάθειρξη για την εμπλοκή του στην υπόθεση Άλντο Μόρο. Το 1997, μετά από εννέα χρόνια κράτησης, επωφελείται από ένα καθεστώς περιορισμένης ελευθερίας και παρακολουθεί μαθήματα δημοσιογραφίας. Απελευθερώθηκε τον Οκτώβριο του 1999. Συνελήφθη από τη γαλλική και την ιταλική αστυνομία στις 2 Ιουνίου 2000 σε μία παραλία της Ιλ Ρους, όπου παραθέριζε με τη σύντροφό του, στην εξοχική κατοικία που διαθέτει εκεί η μητέρα του. Ο τότε υπουργός Εσωτερικών της Ιταλίας, ο κομμουνιστής Ολιβιέρο Ντιλιμέρτο, επικυλάσσεται στο να ασκήσει πίεση στη γαλλική κυβέρνηση προκειμένου να εξασφαλίσει την έκδοσή του. Στις 11 Οκτωβρίου 2000, το Εφετείο της γαλλικής πόλης Μπα-σά απορρίπτει την αίτηση έκδοσης που κατέθεσε η ιταλική κυβέρνηση και τον αφήνει ελεύθερο!

Ο Λογιάκονο δεν εξέτισε ούτε μία μέρα φυλάκισης για τη δολοφονία του Μίκη Μάντακα...

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- 1 Giovane Europa: Εθνικιστική οργάνωση, τοπικού χαρακτήρα, που δραστηριοποιείται κυρίως στην περιοχή της Ρώμης και έχει την έδρα της στον ιστορικό χώρο της οδού Οταβιάνο 8.
- 2 Fronte della Gioventu (F.d.G.): Το Μέτωπο της Νεολαίας, η οργάνωση των νέων του MSI - DN.
- 3 Fronte Universitario di Azione Nazionale - FUAN: Πανεπιστημιακό Μέτωπο Εθνικής Δράσης, η φοιτητική οργάνωση του MSI - DN.
- 4 Movimento Sociale Italiano - Destra Nazionale (MSI - DN): Ιταλικό Κοινωνικό Κίνημα - Εθνική Δεξιά, το κυριότερο ιταλικό νεοφασιστικό κόμμα μετά τον πόλεμο.
- 5 VJM: Η οργάνωση της νεολαίας του φλαμανδικού εθνικιστικού κινήματος Vlaams Belang.
- 6 Οδός Ντέι Βόλοκι: Έδρα των Αυτόνομων Εργατικών Επιτροπών, οργάνωση της άκρας Αριστεράς εκείνη την εποχή.
- 7 Οδός Οταβιάνο: Κεντρική οδική αρτηρία της συνοικίας Πράτι της Ρώμης. Στον αριθμό 8 βρισκόταν η Τοπική Οργάνωση του MSI - DN. Πρόκειται για την πλέον ιστορική έδρα του εθνικιστικού κινήματος στην Ιταλία. Χρησιμοποιείται συνεχώς από το 1943 μέχρι σήμερα.
- 8 RAI - Radio Televisione Italiana: Ιταλική Ραδιοτηλεόραση
- 9 "Μισσίνιο" (πληθυντικός: "μισσίνι"): Το μέλος του MSI - DN.

10 Partito di Unità Proletaria - PdUP: Κόμμα Προλεταριακής Δράσης. Κόμμα που συγκέντρωνε γύρω του διάφορες ομάδες της άκρας Αριστεράς. Σημαντικότερη εκείνη του Λουίτζι Πιντόρ, του ιδρυτή της ομάδας "Il Manifesto", που αποβλήθηκε από το Ιταλικό Κομμουνιστικό Κόμμα το 1969.

11 Εάν αυτή η λεπτομέρεια που αποκάλυψαν τα στελέχη του PdUP αποδεικνυόταν ακριβής, τότε η Αστυνομική Διεύθυνση φέρει μία συντριπτική ευθύνη για το περιστατικό, διότι περικύκλωσε την πλατεία της εκκλησίας όπου εξελισσόταν η επικίνδυνη τελετή, παραμελώντας να επιβλέπει την οδό Μοντενόρε, όπου από τις 03:00 μ.μ., βρίσκονταν ένοπλοι αριστεριστές. Οι ίδιοι που θα μπορούσαν κάλλιστα στη συνέχεια να έχουν πραγματοποιήσει την επίθεση εναντίον του Μπουσντέμπο και του Ντ' Αντίο.

12 Η δήθεν παρουσία του στελέχους του Fronte della Gioventù, Γκουίντο Μόρις στο χώρο των επεισοδίων, στερείται κάθε βάσης, όπως και όλα τα υπόλοιπα που αναγράφονται στο δελτίο τύπου. Τη στιγμή της επίθεσης, ο Μόρις διεύθυνε την περιφρούρηση έξω από την εκκλησία, στην Πλατεία Σάντα Μαρία Σόπρα Μινέρβα. Δεν συναντά τον Μπουσντέμπο παρά αργότερα, ενώ αυτός εξηγούσε στους αστυνομικούς τι είχε συμβεί.

13 Η καθημερινή εφημερίδα "Il Giornale d' Italia" δημοσιεύει ένα κείμενο σε μία στήλη σε εσωτερική σελίδα, με τον τίτλο: "Ο μαοϊκός που έκρυβε ένα πιστόλι: καταδικάσθηκε!". Είναι η μόνη καθημερινή εφημερίδα που αναφέρεται στη φυλάκιση του Σταμένια, ακριβώς δέκα μέρες μετά τη σύλληψή του. Σύμφωνα με το άρθρο, "ένα από τα μέλη της Αυτόνομης Πολιτικής Ομάδας της οδού Ντέι Βόλσκι εμφανίστηκε σήμερα το πρωί μπροστά στους δικαστές του Εβδόμου Τμήματος του Ποινικού Δικαστηρίου (πρόε-

δρος Ιαπικίνο, εισαγγελέας Μαρόνε), για να ανακριθεί για το αδίκημα της παράνομης οπλοφορίας (κατοχή πυροβόλου όπλου). Πρόκειται για τον Γκαμπριέλε Σταμένια, 24 ετών. Ο μαοϊκός ελέγχθηκε στις 3 του μηνός από τους υπαλλήλους του Τμήματος Ασφάλειας της Αστυνομικής Διεύθυνσης που έφτασαν στην οδό Ντέι Βόλσκι. Όταν εμφανίστηκαν οι αστυνομικοί, ο Σταμένια, που βρισκόταν μπροστά από την είσοδο του χώρου, προσπάθησε να διαφύγει. Το δικαστήριο καταδίκασε το μαχητή της άκρας Αριστεράς σε ένα χρόνο και δέκα μήνες φυλάκιση. Ο Σταμένια που επωφεληθήκε της αναστολής, θα αφαιρεθεί ελεύθερος την ίδια μέρα". Αυτό το άρθρο εμφανίσθηκε στην καθημερινή εφημερίδα της Ρώμης στις 13 Μαρτίου. Είναι απίστευτο το ότι ο κατηγορούμενος αφέθηκε αμέσως ελεύθερος. Είναι ωστόσο αποκαλυπτικό ότι ο εισαγγελέας που χειρίστηκε την υπόθεση ήταν ο Μαρόνε, θαμώνας εκδηλώσεων σχημάτων της άκρας Αριστεράς.

14 "L' Unità": η ημερήσια εφημερίδα του Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος.

Λιονέλ Ζοσπέν Η συντροφική αλληλεγγύη μεταξύ των αριστερών δεν υποχωρεί ακόμα και όταν αυτοί καταλαμβάνουν πρωθυπουργικά αξιώματα.

Ζαν Μαρί Λεπέν Ο ηγέτης των Γάλλων εθνικιστών έχει υπάρξει και ο ίδιος θύμα της αριστερής τρομοκρατίας, έχοντας χάσει το ένα του μάτι σε βίαιες συγκρούσεις την δεκαετία του '50.

ΟΤΑΝ Ο ΖΟΣΠΕΝ ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΕΣ...

Το αντίγραφο της επιστολής που ο Λιονέλ Ζοσπέν, τότε πρωθυπουργός της Γαλλίας, απέστειλε σε δύο δικηγόρους - αντιπροσώπους των ακροαριστερών πρώην τρομοκρατών που είχαν καταφύγει στη Γαλλία, επιβεβαιώνοντας έτσι το "Δόγμα Μιτερράν" απέναντί τους, δηλαδή το de facto δικαίωμα ασύλου επί του γαλλικού εδάφους.

Ο Πρωθυπουργός
Παρίσι, 04 Μαρτίου 1998
Αρ. Πρωτ. 8201
Κύριοι,

Επικαλεσθήκατε την προσοχή μου με μία επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 1998, επί της καταστάσεως Ιταλών υπηκόων

εγκατεστημένων στη Γαλλία, μετά από πράξεις, πολιτικής εμπεινέσεως, βίαιης φύσεως που καταστέλλονται στη χώρα σας.

Διεκδικείται η απόφαση που πάρθηκε το 1985 από τον Πρόεδρο Φρανσουά Μιτεράν, να μην εκδίδονται αυτά τα πρόσωπα που είχαν εγκαταλείψει τις παλαιότερες δραστηριότητές τους και είχαν συχνά ξαναφτιάξει τη ζωή τους στη Γαλλία. Πρόσφατες συλλήψεις σας έκαναν να φοβηθείτε μία πιθανή επανεξέταση της υιοθετούμενης θέσης εκείνη την εποχή.

Σας δηλώνω ότι η κυβέρνησή μου δεν έχει την πρόθεση να τροποποιήσει τη στάση εκείνη της Γαλλίας που πήρε μέχρι την παρούσα.

Ιδού γιατί δεν αποδεχθήκαμε και δεν θα αποδεχθούμε καμία αίτηση έκδοσης για κάποιον από τους Ιταλούς υπηκόους που ήλθαν στη χώρα μας κάτω από τις συνθήκες που προηγούμενως επικαλέσθηκα.

Εξ άλλου, πρέπει να αναζητηθούν διατάξεις με σκοπό οι περιγραφές χαρακτηριστικών που έχουν εισαχθεί στο σύστημα πληροφοριών του Σέγκεν και διαδίδονται αυτόματα, να μην επιφέρουν πλέον συνέπειες απέναντι σε αυτά τα άτομα.

Ελπίζοντας ότι αυτές οι υποδείξεις επαρκούν για να καθιστάσουν τους Ιταλούς υπηκόους τους οποίους αντιπροσωπεύετε, σας παρακαλώ να πιστέψετε, Κύριοι, στη διαβεβαίωση των καλύτερων των συναισθημάτων μου.

Λιονέλ Ζοσπέν
Κς. Ζαν - Ζακ Ντε Φελίππε
Ιρένε Τερέλ

Alessandro Aliberti ~ Franco Angelini
Franco Bigonzetti ~ Armando Calzolari
Stefano Cecchelli ~ Francesco Cecchin ~
Francesco Ciavatta ~ Nanni De Angelis
Paolo Di Nella ~ Giancarlo Esposito ~ Carlo
Favella ~ Roberto Giacinto ~ Graziano
Girallucci ~ Enzo Giudici ~ Angela Mancina

PRESENTE

Stefano Mattei ~ Virgilio Mattei ~ Giuseppe
Cazzola ~ Μίκης Μαντάκας ~ Pierluigi Rigbi
Enrico Pedersoli ~ Angelo Pistolesi ~ Sergio
Ramelli ~ Stefano Recchioni ~ Giuseppe
Santestefano ~ Giorgio Valt ~ Ugo Venturini ~
Marco Zocchetti ~ Marquella Zotti.

I CAMERATI

ΤΙΜΗ ΣΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΕΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΜΑΣ

Ο Μίκης Μάντακας δεν είναι ο μόνος που θα πέσει κάτω από τα χτυπήματα της άκρας Αριστεράς και της αντίδρασης. Ακολουθεί ο κατάλογος των θυμάτων εκείνης της εποχής που ονομάστηκε "τα μολυβένια χρόνια". Οι περιγραφές που ακολουθούν αναφέρονται στις συνθήκες θανάτου του κάθε ενός.

ΟΥΓΚΟ ΒΕΝΤΟΥΡΙΝΙ

[32 ετών - MSI - Γένοβα, 10/04/1970]

Χτυπήθηκε στο κεφάλι από πέτρα που πέταξαν κομμουνιστές κατά τη διάρκεια συγκέντρωσης του Αλμιράντε. Ένα έγκλημα που παρέμεινε απιώρητο... όπως τόσα άλλα.

ΚΑΡΛΟ ΦΑΛΒΕΛΑ

[19 ετών - FdG - Σαλέρνο, 07/07/1972]

Μαχαιρώθηκε μπροστά από το σπίτι του από έναν αναρχικό και δύο αριστεριστές.

ΣΤΕΦΑΝΟ και ΒΙΡΤΖΙΛΙΟ ΜΑΤΕΙ

[22 και 8 ετών - MSI - Ρώμη, 16/04/1973]

Κάπκαν ζωντανοί από πυρκαγιά μέσα στο διαμέρισμά τους στη συνοικία Πριμαβάλε, που προκλήθηκε από τρία μέλη της "Potere Operaio".

ΤΖΙΟΥΖΕΠΕ ΣΑΝΤΟΣΤΕΦΑΝΟ

[50 ετών - CISNAL - Ρέτζιο Καλάμπρια, 31/07/1973]

Συνδικαλιστής που σκοτώθηκε από κομμουνιστές στο περιθώριο μίας συγκέντρωσης του Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος.

ΜΑΝΟΥΕΛΕ ΖΙΛΙ

[25 ετών - FdG - Παβία, 03/11/1973]

Πέθανε μετά από σοβαρό τραυματισμό από χτυπήματα που δέχτηκε στο κεφάλι, κατά τη διάρκεια επίθεσης κομμουνιστών. Ήταν παντρεμένος και πατέρας δύο παιδιών, ηλικίας ενός και δύο ετών.

**ΤΖΙΟΥΖΕΠΕ ΜΑΤΖΟΛΑ και
ΓΚΡΑΤΣΙΑΝΟ ΓΚΙΡΑΛΛΟΥΤΣΙ**

[60 και 29 ετών - MSI - Πάδοβα, 17/06/1974]

Σκοτώθηκαν κατά τη διάρκεια της επίθεσης στην Ομοσπονδία του MSI της Πάδοβα από τις "Ερυθρές Ταξιαρχίες". Το ιταλικό συγκρότημα εναλλακτικής μουσικής "La Compagnia dell' Anello" ("Η παρέα του Δακτυλιδιού"), τους αφιέρωσε το τραγούδι "Πάδοβα, 17 Ιουνίου 1974".

ΜΙΚΗΣ ΜΑΝΤΑΚΑΣ

[21 ετών - FUAN - Ρώμη, 28/02/1975]

Χτυπήθηκε από μία σφαίρα στο κεφάλι κατά τη διάρκεια της επίθεσης στην έδρα του MSI στην οδό Σταβιάνο, στη συνοικία Πράτι της Ρώμης, από μέλη ακροαριστερών ομάδων.

ΣΕΡΤΖΙΟ ΡΑΜΕΛΙ

[18 ετών - FdG - Μιλάνο, 29/04/1975]

Σκοτώθηκε από χτυπήματα με σιδερένιους λαστούς και "αγγλικά" κλειδιά μπροστά στο σπίτι του από μέλη της "Avanguardia Operaia". Αρκετές πλατείες και δρόμοι της Ιταλίας φέρουν τώρα πλέον το όνομά του.

ΜΑΡΙΟ ΤΖΙΚΙΕΡΙ

[16 ετών - FdG - Ρώμη, 29/10/1975]

Σκοτώθηκε από πυροβολισμούς κομμένης καραμπίνας, που ρίχτηκαν από αυτοκίνητο που οδηγούσε ένας "καταδρομέας" κομμουνιστής μπροστά από την τοπική οργάνωση του MSI της συνοικίας Πρενετσίνο. Ήταν μόλις 16 ετών.

ΕΝΡΙΚΟ ΠΕΝΤΕΝΟΒΙ

[50 ετών - MSI - Μιλάνο, 29/04/1976]

Χτυπήθηκε μπροστά στο σπίτι του, ένα χρόνο μετά το Σέρτζιο Ραμέλι, από μέλη της "Lotta Continua" ("Συνεχής Πάλη") που προσπαθούσαν να γίνουν μέλη της "Prima Linea".

ΑΝΤΖΕΛΟ ΠΙΣΤΟΛΕΖΙ

[31 ετών - MSI - Ρώμη, 28/12/1977]

Χτυπήθηκε μπροστά στο σπίτι του από μέλη της οργάνωσης "Nuovi Partigiani".

ΡΟΜΠΕΡΤΟ ΚΡΕΣΣΕΝΤΣΙΟ

[22 ετών - συμπαθών του εθνικιστικού χώρου - Τορίνο, 01/10/1977]

Έχασε τη ζωή του στην πυρκαγιά του μπαρ "Angelo Azzurro", που προκλήθηκε από κομμουνιστές.

**ΦΡΑΝΚΟ ΜΠΙΓΚΟΝΤΖΕΤΙ
και ΦΡΑΝΤΣΕΣΚΟ ΤΣΙΑΒΑΤΑ**

[19 και 18 ετών - FdG - Ρώμη, 07/01/1978]

Ο Μπιγκοντζέτι χτυπήθηκε από μυδράλιο μπροστά από την έδρα του MSI της Άγκας Λαρέντσια. Η σφαγή "διεκδικήθηκε" από τους "Ενοπλους Αντιεξουσιαστικούς Πυρήνες", στο όνομα του "μαχητικού αντιφασισμού". Οι ύποπτοι αθώωθηκαν όλοι λόγω "αμφιβολιών".

ΣΤΕΦΑΝΟ ΡΕΚΙΟΝΙ

[19 ετών - FdG - Ρώμη, 07/01/1978]

Χτυπήθηκε κάποιες ώρες μετά τη δολοφονία των Μπιγκοντζέτι και Τσιαβάτα από τον λοχαγό των καραμπινιέρων Εντοάρντο Σιβόρι, μπροστά στην Τοπική Οργάνωση του MSI της Άγκας Λαρέντσια, κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων με τις δυνάμεις της τάξης που προκλήθηκαν από την ένταση που κυριαρχούσε και την πράξη ενός δημοσιογράφου της RAI που μόλις είχε πετάξει από περικυκλόνηση το αποτσίγαρό του στο λάκκο με το αίμα του Φραντζέσκο. Ο Στέφανο Ρεκιόνι θα πεθάνει δύο μέρες αργότερα στο νοσοκομείο.

ΦΡΑΝΚΟ ΑΝΣΕΛΜΙ

[Ρώμη, 06/03/1978]

Σκοτώθηκε κατά τη διάρκεια μιας ανταλλαγής πυροβολισμών με δυνάμεις της τάξης. Το ιταλικό ροκ εθνικιστικό συγκρότημα "Junke" του αφιέρωσε ένα τραγούδι.

ΡΙΚΑΡΝΤΟ ΜΙΝΕΤΙ

[FdG - Ρώμη, 20/04/1978]

Συνελήφθη μετά από συγκρούσεις με τις δυνάμεις της τάξης κατά τη διάρκεια της κηδείας του Ανσέλμι. Βρήκε το θάνατο μέσα στο κελί αμέσως μετά, κάτω από σκοτεινές συνθήκες. Όπως συνήθως, θα μιλήσουν για αυτοκτονία...

ΑΛΑΜΠΕΡΤΟ ΤΖΙΑΚΟΥΙΝΤΟ

[17 ετών - FUAN - Ρώμη, 10/01/1979]

Χτυπήθηκε, κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων στο περιθώριο της επετειακής εκδήλωσης στην Άγκας Λαρέντσια, πυροβολήθηκε στο κεφάλι από κοντινή απόσταση από τον αστυνομικό Αλέσιο Σπεράντζα. Ο θάνατός του ενέπνευσε στον Ιταλό τραγουδιστή της εναλλακτικής μουσικής Μικέλε Ντι Φίο, το τραγούδι "Italia".

ΣΤΕΦΑΝΟ ΤΣΕΚΕΤΙ

[19 ετών - FdG - Ρώμη, 10/01/1979]

Χτυπήθηκε δύο ώρες μετά τον Τζιακουίντο, μπροστά από ένα μπαρ όπου σύχναζαν νέοι εθνικιστές. Δύο άλλοι συναγωνιστές τραυματίστηκαν. Την ευθύνη ανέλαβε η οργάνωση Compagni Organizzati per il Comunismo (Οργανωμένοι Σύντροφοι για τον Κομμουνισμό). Το έγκλημα παρέμεινε απύμωτο.

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΟ ΤΣΕΚΙΝ

[18 ετών - FdG - Ρώμη, 29/05/1979]

Έπεσε σε ενέδρα μπροστά στο σπίτι του από ομάδα κρούσης κομμουνιστών, (εκ των οποίων ένας ήταν εγγεγραμμένο μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος). Χτυπήθηκε άσχημα στο κεφάλι. Το σώμα του μετά την επίθεση ρίχτηκε στην αυλή ενός γκαράζ.

ΑΝΤΖΕΛΟ ΜΑΝΤΣΙΑ

[18 ετών - MSI - Ρώμη, 12/03/1980]

Χτυπήθηκε μπροστά Στο σπίτι του με δύο σφαίρες στην πλάτη και μια χαριστική βολή στο σβέγκο από δύο εκτελεστές της οργάνωσης Compagni Organizzati in Brigatta Volante Rossa (Οργανωμένοι Σύντροφοι στην Κόκκινη Αερομεταφερόμενη Ταξιαρχία). Δούλευε στην εφημερίδα "Il Secolo d' Italia" ("Ο Αιώνας της Ιταλίας") και ήταν γραμματέας της Τοπικής Οργάνωσης του MSI στο Ταλέντι.

ΣΑΜΑΡΤΙΝΟ ΤΡΑΒΕΡΣΑ

[Συμπαθών του FdG - Μπάρι, 12/03/1980]

Χτυπήθηκε με κυνηγετικό όπλο.

ΝΑΝΙ ΝΤ' ΑΝΤΖΕΛΙΣ

[21 ετών - Terza Posizione - Ρώμη, 05/10/1980]

Πέθανε στη φυλακή κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες: βρέθηκε κρεμασμένος στο κελί του και μίλησαν αμέσως για αυτοκτονία, όπως συνήθως... Ο αδελφός του Μαρτσέλο, τραγουδιστής του ιταλικού εθνικιστικού ροκ συγκροτήματος 270 BIS, τότε εξόριστος στο Λονδίνο, θα συνθέσει γι' αυτόν το τραγούδι "Nanni".

ΑΛΕΞΑΝΤΡΟ ΑΛΙΒΡΑΝΤΙ

[Πρώην μέλος του FUAN, στην οργάνωση της οδού Σιένα- Ρώμη, 05/12/1980]

Σκοτώθηκε στη διάρκεια πυροβολισμών με τις δυνάμεις της τάξης.

ΤΖΙΟΡΤΖΙΟ ΒΑΛΕ

[Terza Posizione- Ρώμη, 05/05/1982]

Σκοτώθηκε σε διαμέρισμα κατά τη διάρκεια έρευνας από τις δυνάμεις της τάξης, που έριξαν 140 πυροβολισμούς. Σύμφωνα με αυτές, αυτοκτόνησε για να μην παραδοθεί.

ΠΑΟΛΟ ΝΤΙ ΝΕΛΑ

[20 ετών - FdG - Ρώμη, 02/02/1983]

Χτυπήθηκε με σιδερένιο λοστό από ομάδα αναρχικών, ενώ κολλούσε αφίσες στην συνοικία Τριέστε. Θα πεθάνει μετά επτά ημέρες, μετά τον τραυματισμό του.

ΖΟΥΝ ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΟΥΝ ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΜΑΣ!

Epilogo

NEL SUO NOME

Ragazza che aspettavi, un giorno come tanti:
un cinema, una pizza, per stare un po' con lui,
dai apri la tua porta, che vengo per parlarti...
"Sai, stasera... in piazza... erano tanti, e...
il tuo ragazzo e morto...
e morto questa sera".

Vent'anni sono pochi per farsi aprir la testa
dall'odio di chi invidia la nostra gioventu,
di chi uno straccio rosso ha usato per bandiera,
perchi non ha il coraggio di servirne una vera.
La gioventu d'Europa stasera piangerà
chi e morto in primavera per la sua Fedelta.
Le idee fanno paura a questa societa,
ma ancora piu paura puo far la Fedelta:
la Fedelta a una terra, la Fedelta a un amore,
sono cose troppo grandi per chi non ha piu cuore.
Un fiore di ciliegio tu porta tra i capelli,
vedendoti passare ti riconoscono e...
Sole d'Occidente che accogli il nostro amico,
ritorna a illuminare il nostro mondo antico.
Dai colli dell'Eterna ritornino i cavalli,
che portano gli eroi di questo mondo stanchi.
Ragazza del mio amico, che e morto questa sera,

Επίμετρο

ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ

Κοπέλα που περιμενες μία μέρα όπως τόσες,
ένα σινεμά μία πίτσα, να βρεθείς λίγο με αυτόν,
έλα άνοιξε την πόρτα σου,έχω κάτι να σου πω:
"Ξέρεις, απόψε, στην πλατεία... ήταν πολλοί, και...
το αγόρι σου είναι νεκρό... σκοτώθηκε απόψε".
Είκοσι χρόνια είναι λίγα για να κυθεί αίμα,
από το μίσος αυτού που τα νιάτα μας ζηλεύει,
αυτού που ένα κόκκινο κουρέλι χρησιμοποίησε για σημαία,
γιατί δεν έχει το θάρρος να υπηρετήσει μία αληθινή τέτοια.
Η νεολαία της Ευρώπης θα τραγουδήσει απόψε,
για όποιον σκοτώθηκε την άνοιξη για την πίστη του.
Οι ιδέες προκαλούν φόβο σε αυτή την κοινωνία,
αλλά ακόμη περισσότερο φόβο
μπορεί να προκαλέσει η πίστη:
η πίστη σε μία γη, η πίστη σε μία αγάπη,
είναι πράγματα πολύ μεγάλα για όποιον δεν έχει πια καρδιά.
Ένα άνθος κερασίδας φάσεσε ανάμεσα στα μαλλιά,
βλέποντάς σε να περνάς θα σε αναγνωρίσω και...
Ήλθε της Δύσης που υποδέχσαι το φίλο μας,
γύρνα να φωτίσεις τον αρχαίο μας κόσμο.
Από τους λόφους της Αιώνιας Πόλης επιστρέφουν τα άλογα,
που μεταφέρουν τους κουρασμένους ήρωες αυτού του κόσμου.
Κοπέλα του φίλου μου που πέθανε απόψε,

il fiore tra i capelli no, non ti appassira.
Di questo tuo dolore, noi faremo una bandiera,
nel buio della notte una fiamma brillera.
Sara la nostra fiamma, saranno i tuoi vent'anni,
la nostra primavera sara la liberta.

Il significato della Memoria

Questa canzone scritta dagli 'Amici del Vento', uno dei piu noti gruppi della cosiddetta 'musica alternativa' degli anni '70 in Italia, s'intitola 'Nel suo nome'. Fu ispirata da una lettera di Sabrina, la ragazza di Mikis, comparsa sul 'Secolo d'Italia' il giorno seguente la sua scomparsa.

E' stata — forse — la piu bella canzone mai scritta per descrivere il martirio di quei tanti giovani idealisti abbattuti dalla brutalita di chi, ben protetto dal potere e dal sistema, facevano proprio lo slogan: 'Uccidere un fascista non e reato...'

L'odio della sinistra nei confronti di tutto cio che non era omologato alla 'rivoluzione culturale' del '68 ebbe in Italia esempi tanto clamorosi quanto tragici: a decine furono i giovani ammazzati per strada, fuori dalle scuole, nelle universita, colpevoli solamente di sognare un'Europa libera e sovrana, distinta dal duopolio Usa/Urss che al tempo si spartiva fraternamente il dominio dell'intero pianeta. Erano giovani sani, ribelli puliti ed onesti, la migliore gioventu partorita da un'Italia che si portava ancora addosso le cicatrici di una guerra persa e di un vergognoso tradimento.

Quella stagione fu creata ad arte con la complicita della politica al potere. La Democrazia Cristiana vedeva con piacere la sinistra armata ed estrema colpire dei giovani rivoluzionari, piuttosto di concentrare la mira sui veri e propri signori del po-

το άνθος ανάμεσα στα μαλλιά όχι, δεν θα μαραθεί.
Από τον πόνο σου εμείς θα κάνουμε μια σημαία,
στο σκοτάδι της νύκτας μια φλόγα θα φωτίσει.
Θα είναι η δική μας φλόγα, θα είναι τα είκοσί σου χρόνια,
η δική μας άνοιξη, θα είναι η λευτεριά.

Η σημασία της Μνήμης

Αυτό το τραγούδι είναι γραμμένο από τους «Φίλους του Ανέμου», ένα από τα πιο γνωστά συγκροτήματα της λεγόμενης «εναλλακτικής μουσικής» της δεκαετίας του '70 στην Italia. Είναι εμπνευσμένο από ένα γράμμα της Σαμπρίνας, της κοπέλας του Μίκη Μάντακα, το οποίο εμφανίστηκε στην εφημερίδα «Secolo d'Italia» την επόμενη ημέρα από τον θάνατό του.

Υπήρξε ίσως το πιο ωραίο τραγούδι που γράφτηκε ποτέ για να περιγράφει το μαρτύριο αυτών των ιδεαλιστών που έπεσαν από την βαρβαρότητα εκείνων που, προστατευμένοι από την εξουσία και το σύστημα, έκαναν πράξη το σύνθημα: «Το να σκοτώνεις έναν φασίστα δεν είναι έγκλημα...»

Το μίσος αυτής της αριστεράς απέναντι σε ότι δεν ταυτιζόταν με την «πνευματική επανάσταση» του '68, είχε στην Italia παραδείγματα συγκλονιστικά και συνάμα τραγικά: δεκάδες υπήρξαν εκείνοι οι νέοι που δολοφονήθηκαν στον δρόμο, έξω από σχολεία, στα πανεπιστήμια, ένοχοι μόνον για το ότι ονειρεύονταν μια Ευρώπη ελεύθερη και κυρίαρχη, απεξαρτημένη από το δίπολο ΗΠΑ-ΕΣΣΔ το οποίο εκείνη την εποχή μοιραζόταν συναδελφικά την κυριαρχία σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Ήταν νέοι υγιείς, καθαροί επαναστάτες και τίμιοι, η καλύτερη νεολαία, γεννημένοι σε μία Italia που κουβαλούσε ακόμη τις πληγές ενός χαμένου πολέμου και μίας ντροπιστικής προδοσίας.

Αυτή η εποχή δημιουργήθηκε δεξιοτεχνικά με την συνε-

tere. Vittime che fanno, ancora oggi, fatica a vedere giustizia: la stampa di regime per anni ha infangato la memoria di coloro che hanno pagato il prezzo capitale della propria appartenenza ed identità. A Padova il 17 giugno del 1974 le Brigate Rosse ammazzavano a colpi di revolver Giuseppe Mazzola e Graziano Giralucci, militanti dell'allora M.S.I. (Movimento Sociale Italiano): per oltre dieci anni giornalisti prezzolati ed inquirenti 'miopi' avvalorarono addirittura la tesi di un 'regolamento di conti' interno ad ambienti neofascisti e di destra. E se le verità emergevano, nella loro brutale crudezza, allora i dirigenti dell'allora P.C.I. (Partito Comunista Italiano) erano pronti a tirare i remi in barca: sono compagni che sbagliano... Con questo genere di mentalità, con questa evidente alterazione della dialettica politica i risultati non potevano essere che questi: ragazzi di vent'anni trucidati a colpi di pistola o bruciati vivi come i fratelli Mattei di Primavalle (Roma). E' stata una stagione che fu rinominata dai mass-media come: gli anni di piombo, gli opposti estremismi, la strategia della tensione...

γασία των πολιτικών στην εξουσία. Η Χριστιανική Δημοκρατία έβλεπε με ικανοποίηση την ένοπλη ακροαριστερά να χτυπά τους νέους επαναστάτες, παρά να στρέφει τα αυτόματα στους κρατούντες την πραγματική εξουσία. Θύματα που ακόμα και σήμερα, δυσκολεύονται να βρουν δικαίωση: τα ΜΜΕ του συστήματος επί χρόνια αποδόμησαν την μήνι αυτών που πλήρωσαν με τίμημα την ζωή τους, την πολιτική τους τοποθέτηση. Στην Πάντοβα στις 17 Ιουνίου 1974 οι Ερυθρές Ταξιαρχίες εκτελούν με περιστροφή τον Giuseppe Mazzola και τον Graziano Givalucci, μέλη του τότε MSI: για περισσότερα από δέκα χρόνια δημοσιογράφοι προκατειλημμένοι με πολιτική «μωυσιά» προωθούσαν την άποψη ενός «εξεκαθαρίσματος λογαριασμών» στο εσωτερικό των κύκλων του νεοφασισμού και της Δεξιάς. Και αν οι αλήθειες εμφανίζονταν με όλη τους την σκληρότητα, τότε οι υπεύθυνοι του κομμουνιστικού κόμματος είχαν έτοιμη την απάντηση: «είναι σύντροφοι που κάνουν λάθος»...

Με αυτό το είδος της νοστορπιάς, με αυτή την διαστοχή της πολιτικής διαλεκτικής τα αποτελέσματα δεν θα μπορούσαν να είναι άλλα από αυτά: νεαροί είκοσι χρονών με γεμάτο το σώμα τους από σφαιρές ή καμμένοι ζωντανοί όπως τα αδέρφια Mattei στο Πριμαβέλε της Ρώμης. Μία εποχή που τα "μήντια" ονόμασαν: «Τα μολυβένια χρόνια, οι αντίπαλοι εξετρεμισμοί, η στρατηγική της έντασης...»

Εκφράσεις, όλες τέτοιες ώστε με τέχνη να καλύπτουν τις αντικειμενικές ευθύνες της Αριστεράς που στα λόγια πρόβαλλε την «επανάσταση» κατά του συστήματος ενώ το «σύστημα» κάλυπτε και έτρεφε την Αριστερά. Ένα παράδοξο το οποίο δεν έχει ακόμα απαντηθεί. Αρκεί να σκεφτούμε τους εξακριβωμένους δεσμούς μεταξύ των σοβιετικών μυστικών υπηρεσιών, της KGB, και του Ιταλικού Κομμουνιστικού Κόμματος. Το γεγονός εμφανίστηκε στην Ιταλία, με ένοχη καθυστέρηση, εξαιτίας των προσπαθειών αυτών των ίδιων των

Tutte definizioni coniate ad arte per mascherare le oggettive responsabilità della sinistra che a parole predicava la 'rivoluzione' contro il sistema, ed il 'sistema' che foraggiava e nutriva la sinistra. Un equivoco che non si è ancora risolto. Basti pensare ai legami dichiarati tra il servizio segreto sovietico, il Kgb, ed il partito comunista italiano. Il caso in Italia esplose con colpevole ritardo, a causa delle omissioni dei servizi segreti. Il Dossier Mitrokhin prende il nome da Vasili Nikitich Mitrokhin, un ex archivista del KGB in pensione. Con questo termine si fa riferimento ad una parte del corposo Archivio Mitrokhin, residente in Gran Bretagna. È formato da 645 schede, che hanno portato alla produzione di oltre 3500 rapporti di contro intelligence trasmessi a 36 nazioni, denominate originariamente «Impedian», redatte dall'MI6, il servizio segreto inglese, sulla base delle note manoscritte che l'ex archivista copio da documenti segreti del KGB.

Le 261 schede che vennero consegnate al SISMI (servizio segreto militare italiano) a partire dal 1995 fino al 1999 e corrispondono a un arco temporale che va dal 1917 al 1984, anno in cui Mitrokhin andò in pensione. Il dossier Mitrokhin è stato praticamente 'cecinato' e con esso tutto il suo carico di vergogne puramente made in Italy. Il Regno Unito si offrì di portare lo stesso Vasilij Mitrokhin direttamente in Italia per essere ascoltato dai nostri servizi segreti, ma l'offerta, pur ripetuta tre volte, non fu accolta; nel periodo precedente la costituzione della Commissione d'Inchiesta non vennero svolte effettive indagini, ma solo ricerche d'archivio; non venne nemmeno completata la traduzione di tutte le schede, per esempio, quella contenente il glossario usato dai sovietici per classificare i contatti, le spie e gli agenti.

Quindi anche attorno alla morte di Mantakas non ci fu un se-

muστικών υπηρεσιών. Ο φάκελος Mitrokhin παίρνει το όνομά του από τον Vasili Nikitich Mitrokhin, ενός συνταξιούχου υπαλλήλου στο αρχείο της KGB. Αυτό αποτελείται από 643 φακέλους που προέκυψαν στην παραγωγή 3500 αναφορών αντικατασκοπείας που αναφέρονται σε 36 χώρες, χαρακτηρισμένα αρχικά ως «Impedian», γραμμένες από την MI6, τις αγγλικές μυστικές υπηρεσίες, πάνω στην βάση των χειρόγραφων του πρώην υπαλλήλου, ο οποίος τα αντέγραψε από τα μυστικά αρχεία της KGB.

Οι 261 αναφορές στην SISMI (μυστική στρατιωτική υπηρεσία της Ιταλίας) μεταξύ των ετών 1995 και 1999 αναφέρονται σε μία σημαντική περίοδο που ξεκινά από το 1917 και φτάνει μέχρι το 1984, έτος στο οποίο ο Mitrokhin πήρε σύνταξη. Η Μεγάλη Βρετανία προσφέρθηκε να μεταφέρει τον ίδιο τον Mitrokhin στην Ιταλία, αλλά η προσφορά, παρόλο που επαναλήφθηκε τρεις φορές, δεν έγινε δεκτή: πρόσφατα η Εξεταστική επιτροπή που συστήθηκε, δεν προέβλεπε σε ουσιαστικές έρευνες παρά μόνο σε αρχειακή τοποθέτηση του υλικού. Δεν ολοκληρώθηκε καν η πλήρης μετάφραση των αρχείων όπως για παράδειγμα αυτών που αφορούσαν την μετάφραση των κωδικοποιημένων ονομάτων όσων οι σοβιετικοί χρησιμοποιούσαν ως συνδέσμους, κατασκόπους και πράκτορες.

Έτσι και στην περίπτωση του θανάτου του Μάντακα δεν υπήρξε μία απλή, όσο πραγματική και αν ήταν, επίθεση σε μία τοπική του MSI, αλλά ένας κυκλώνας παραπληρήσεων, καλύψεων, σχέσεων και μισών αληθειών που μέχρι σήμερα πολύ λίγο έχουν γίνει γνωστές. Κατά πόσο οι επιχειρήσεις της ένοπλης Αριστεράς υπήρξαν σχεδιασμένες από τους ίδιους και όχι από κάποιες ξένες υπηρεσίες, μένει ακόμα να ξεκαθαριστεί. Το σίγουρο είναι ότι η δολοφονία Μάντακα δεν μπορεί να απαλειφθεί ως ένα απλό περιστατικό της ένοπλης βίας που επικρατούσε στην Ιταλία εκείνων των ετών. Αλλά αντίθετα, αποτελεί ένα κεφάλαιο μιας σκοτεινής ιστορίας που οφείλει

mplice, seppur tragico, assalto ad una sezione 'fascista', ma un mondo di deviazioni, di coperture, connessioni ed ambiguità tuttora poco note. Quanto le azioni dei gruppi armati comunisti fossero 'farina del loro sacco' e non azioni ideate da centrali d'intelligence straniere e tutto ancora da verificare. Certo è che l'omicidio Mantakas non può essere liquidato come un semplice 'effetto collaterale' della violenza politica tanto in voga in Italia in quegli anni, ma un importante capitolo di una trama oscura che deve ancora svelarsi in tutti i suoi retroscena. Il clima di instabilità ha accompagnato le sorti dell'Italia sin dal 25 aprile 1945 (data della cosiddetta liberazione dai nazifascisti) e il 'compromesso storico' che vide la Democrazia Cristiana e il Partito Comunista spartirsi ogni luogo di potere in un processo di compensazione equilibrata ha portato la destra politica nel ghetto degli esclusi. L'uomo di destra, il nazionalista, il patriota diventa in Italia un 'figlio di un Dio minore', un 'cittadino di serie B', una persona che paga nel quotidiano il prezzo delle sue idee non conformi ed omologate. La discriminazione del 'fascista' è quasi più forte negli anni '70 che nel primo dopoguerra. Chi

μέχρι σήμερα να αποκαλυφθεί σε όλες τις προεκτάσεις.

Το κλίμα της αστάθειας που συνόδεψε τις τύχες της Ιταλίας από την 23 Απριλίου 1945 (ημερομηνία της λεγόμενης απελευθέρωσης από τους φασίστες) και ο «ιστορικός συμβιβασμός» που είδε την Χριστιανική Δημοκρατία και το Κομμουνιστικό Κόμμα να μοιράζονται όλες τις πτυχές της εξουσίας σε μία ισορροπημένη μοιρασιά, έβαλε την πολιτική Δεξιά στο γκέτο των αποκλεισμένων. Ο άνθρωπος της Δεξιάς, ο εθνικιστής, ο πατριώτης γίνεται στην Ιταλία «το παιδί ενός κατώτερου θεού», ένας πολίτης Β' κατηγορίας, ένα πρόσωπο που πληρώνει στην καθημερινότητά του το αντίτιμο των ιδεών του που δεν ταυτίζονται με εκείνες των άλλων.

Οι διακρίσεις κατά του «φασίστα» είναι πολύ πιο ισχυρές την δεκαετία του 70 παρά τις πρώτες ημέρες μετά τον πόλεμο. Όποιος δηλώνει αντικομμουνιστής εξοστρακίζεται από την δουλειά του, τις πλατείες, το πανεπιστήμιο. Μία πρακτική της μόδας εκείνη την εποχή, δηλώνει χαρακτηριστικά το κλίμα των διακρίσεων και της μη ανοχής. Συντά οι «αυθόρμητες» συγκεντρώσεις της Αριστεράς έβρισκαν κάποιον άτυχο, ο οποίος απαγόταν και βρισκόταν με μία πινακίδα στον λαιμό, γεμάτη φράσεις από «λαϊκή δικαιοσύνη». Αυτό συνέβαινε, ακόμη και σε σχολεία. Η επιβολή μέσω της αριθμητικής διαφοράς ήταν η συνθησισμένη πρακτική της εποχής, η οποία καλλιεργούνταν μέσα στην υποκριτική σκηνή μιας αστικοποιημένης και άρρωστης κοινωνίας.

Σίγουρα, σήμερα, τα πράγματα έχουν αλλάξει, αλλά όχι εξαιτίας της αλλαγής νοστορπίας αυτών που έθρεψαν το αντιφασιστικό μίσος, αντίθετα... Οι παλαιοί πρωταγωνιστές των γκρουπούσκουλων της Αριστεράς, σήμερα έχουν γίνει πρόσωπα με κύρος, τεχνοκράτες: στις διευθύνσεις των εφημερίδων, στα κόμματα, ακόμα και στον κόσμο της οικονομίας αυτοί που κάνουν τα αφεντικά είναι εκείνοι που έκαίγαν σπίτια, κατέστρεφαν την ιδιωτική περιουσία και

professa l'anticomunismo viene cacciato dai luoghi di lavoro, dalle piazze, dalle università. Una pratica in voga in quegli anni descrive nitidamente il clima d'intolleranza diffusa e la pratica discriminatoria. Spesso le manifestazioni 'spontanee' della sinistra venivano precedute da qualche malcapitato che veniva rapito e a cui veniva affisso un cartello al collo con frasi ingiuriose tese a generare una sorta di 'gogna' pubblica itinerante. Questo succedeva -addirittura- nelle scuole. La prepotenza del soprannumero era all'ordine del giorno, e si reggeva sul silenzio complice ed ipocrita di una società borghese e malata. Sicuramente -oggi- le cose sono cambiate, ma -sicuramente- non grazie al ravvedimento dei protagonisti dell'odio antifascista, anzi... I vecchi attrezzi dell'arcipelago di sigle della sinistra radicale sono diventati oggi uomini di struttura, dei teknokrati: nelle redazioni dei più importanti giornali, nei partiti politici, financo nel mondo della finanza a farla da padrone sono quelli che incendiavano le case, quelli che predicavano la devastazione della proprietà privata, quelli che giustificavano le rapine spacciandole come 'espropri proletari'. E' chiaro che in un' Italia del genere vittime e martiri come Mikis Mantakas non saranno mai ricordati come meriterebbero e sta ai pochissimi che hanno a cuore la verità storica e la giustizia, nel più alto senso del termine, fare tutto il possibile per non lasciare che il grande fiume della storia si porti via il ricordo di un esempio imperituro che merita di essere pubblico. Solo così la tanto agognata 'Memoria condivisa' che in Italia e ancora mera utopia potrà essere un qualcosa di reale e concreto, e la storia non sarà solo quella scritta dai potenti e prepotenti.

Paolo Caratossidis
coordinatore nazionale di Forza Nuova

δικαιολογούσαν τις ληστείες των τραπεζών ως «προλεταριακές απαλλοτριώσεις».

Είναι προφανές ότι σε μία τέτοια Ιταλία θύματα και μάρτυρες, όπως ο Μίκης Μάντακας δεν θα τιμηθούν ποτέ όπως θα έπρεπε και μένει στους λίγους που έχουν στην καρδιά την ιστορική αλήθεια και τη δικαιοσύνη, στην πιο υψηλή έννοια του όρου, να κάνουν αυτό που πρέπει ώστε το ποτάμι της Ιστορίας να μην παρασύρει ένα γεγονός που αξίζει να γίνει δημόσιο παράδειγμα. Μόνο έτσι η περίφημη «κοινή μνήμη» που στην Ιταλία παραμένει μέχρι σήμερα ουτοπία μπορεί να γίνει κάτι το αληθινό και συγκεκριμένο. Και η Ιστορία δεν θα είναι μονάχα αυτή που γράφεται από τους δυνατούς.

Παύλος Καρatosσίδης
υπεύθυνος οργανωτικού της Forza Nuova

"Σκοτώσατε τον άνθρωπο, όχι την Ιδέα"

Αυτό το σύνθημα πρωτοακούστηκε λίγες μέρες μετά την δολοφονία του Μίκη στην Ρώμη, από τους χιλιάδες Ιταλούς Συναγωνιστές του που συγκεντρώθηκαν για το πρώτο πολιτικό μνημόσυνο αφιερωμένο σε αυτόν. Από τότε, κάθε 28η Φεβρουαρίου, εθνικιστές από όλη την Ευρώπη συγκεντρώνονται μπροστά στο σημείο της δολοφονίας του στην Piazza Risorgimento, η οποία άτυπα έχει μετονομαστεί σε Piazza Mantakas. Στις 7 το απόγευμα κάθε έτους, εκατοντάδες χέρια υψώνονται σε χαιρετισμό. Σιωπή απόλυτη επικρατεί, ακόμα και οι τουρίστες νιώθουν την μεταφυσικότητα της στιγμής. Ξαφνικά ακούγεται μια φωνή "Mikis Mantakas", εκατοντάδες της απαντούν "Presente, Presente, Presente"!

